

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän

Årsredovisning

2017

Länsförsäkringar
Göteborg och Bohuslän

Innehåll

Inledning

- 3 Vd har ordet

Verksamheten

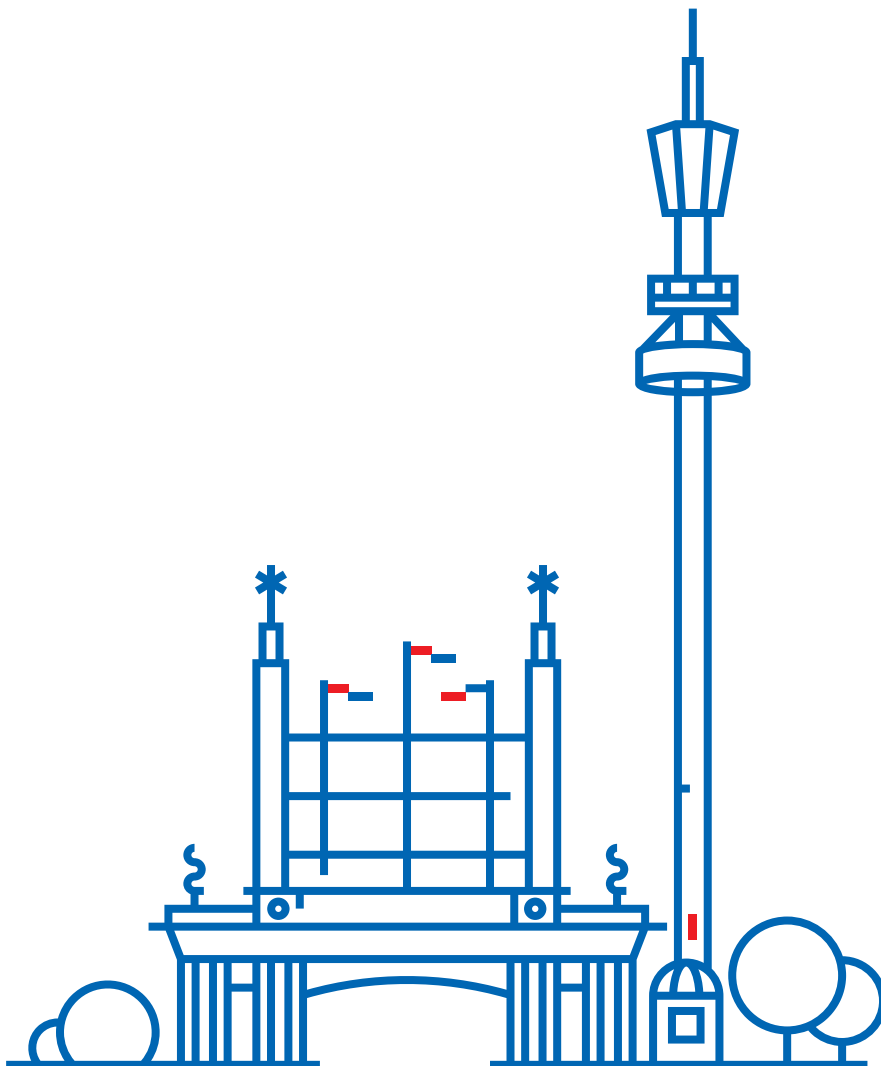
- 4 Samverkan som stärker
Länsförsäkringar
Göteborg och Bohuslän

Finansiella rapporter

- 6 Förvaltningsberättelse
- 10 Resultaträkning
- 11 Resultatanalys
- 12 Balansräkning
- 14 Förändring eget kapital
- 15 Kassaflödesanalys
- 16 Noter
- 42 Revisionsberättelse

Bolagsstyrning

- 46 Styrelse och ledning
- 48 Valberedning, kontrollfunktioner,
aktuarie och kundombudsman
- 49 Fullmäktige

Bolagsstämma 2018

Ordinarie bolagsstämma hålls
torsdag 5 april 2018
klockan 17 i Uddevalla.

Vd har ordet En årsredovisning är ofta det enda riktigt handgripliga ett bolag lämnar efter sig varje år. En summering i siffror kryddad med ord här och där. Efter ett så framgångsrikt år som det gångna känns en sifferstinn årsredovisning inte helt rättvisande, hur bra den än är.

Ett fantastiskt år och resultat

Därför vill jag ägna några rader åt att lyfta fram och redogöra för alla de hundratusentals aktiviteter som utförts av bolagets engagerade medarbetare. Det är de som leder fram till ett fantastiskt resultat. Först och främst är det kundmöten av alla de slag. Fysiska på våra 16 kontor, telefonsamtal, mejl, så kallade inloggade möten, chat och sociala medier. Men det är även event och mässor där vi ställt ut under året. Kundmöten och kundkontakter är bolagets ryggrad och det är där vi vet att vi kan göra skillnad.

Vi som arbetar i bolaget är stolta över att göra det. Det finns ett engagemang som går utöver det vanliga och en vilja att rekommendera bolaget till andra - både vad gäller att vara kund och att vara anställd. Det finns en omtanke om varandra och ett gott samarbete mellan bolagsdelar som bank, sakförsäkring, skador, livförsäkring, fastighetsförmedling, administration och så vidare. Vi vill vara starka på alla plan så fysiska aktiviteter och hälsa är lika viktiga måltal för oss som exempelvis försäljning. Vi arbetar med tydliga strategier och kommunicerar öppet hur vi presterar gentemot mål och ambitioner. Som väl är, är det inte bara jag som säger detta. Enligt den undersökning vi gör bland våra medarbetare varje år framkommer samma bild av bolaget. Och trots alla goda resultat är det nog det jag är mest stolt över.

Varför är det då viktigt att ha så stort fokus på frågor som traditionellt sett betraktats som mjuka? Vinst, tillväxt, aktieägarvärde och andra finansiella måltal brukar vara det allra viktigaste att ha koll på. För mig är svaret lika enkelt som självklart. Utan starka och motiverade medarbetare som tror på

bolaget och strategin är det svårt att vara långsiktigt och hållbart framgångsrik. För ett kundägt bolag som funnits i 173 år och som planerar att finnas kvar minst lika länge till är just långsiktighet och hållbar tillväxt samt förmåga att utvecklas särskilt viktig. Det gäller samtliga tjänsteföretag, särskilt där produkterna är förhållandevis abstrakta.

Att vi sedan gör det samtidigt som vi klarar att leverera resultat och kundvärde som tål att jämföras med vilken konkurrent som helst gör inte saken sämre. Dessutom gör vi det med våra kunder främst i allt vi företar oss. Även i år blev vi utsedda till bästa bank inom både privat- och företagssegmentet enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI). Vi har även vunnit åtskilliga utnämningar inom försäkring och skadereglering där kunder bedömt oss vara branschens bästa leverantör (SKI).

Är då allt frid och fröjd? Det kan låta så men så är det naturligtvis inte. Och som med årsredovisningen kan vi inte ta det vi presterat med oss in i framtiden. Nytt år och nya prestationer gäller.

Vi planerar att fortsätta växa och att skapa den allra bästa kundupplevelsen oavsett kommunikationskanal. Vi vet att våra konkurrenter anstränger sig till det yttersta för att ge oss en hård match om vilket bolag kunderna föredrar.

Vi vet vidare att utveckling inom bank och försäkring sker i såväl etablerade bolag som i nyare bolag i olika nischer. Därför kommer vi att utöka våra resurser och ansträngningar inom området innovation och utveckling. Vi vill ligga i framkant när det gäller lösningar som gör livet enklare,

tryggare och bättre för kunder inom bank, försäkring och fastighetsförmedling.

Vi vill även fortsätta att ta stort ansvar för den region vi verkar i. Våra 15 kommuner längs Bohuskusten är vår lilla värld och vi vill att det ska vara en värld där ungdomar kan växa upp tryggt, där företagande blomstrar, där miljön är i balans och där utbildningen fungerar och skolar de som en dag ska ta över. Därför engagerar vi oss i ett stort antal föreningar som arbetar med dessa frågor. Vidare ser vi till att vår egen miljöpåverkan är så liten som möjligt, men stödjer även exempelvis strandstädning och ungdomars kunskap om hav och natur.

Slutligen känns det bra att kunna konstatera att alla dessa till synes mjuka engagemang leder till ett starkt resultat i hårda siffror. Det är särskilt viktigt i ett kundägt bolag där det inte finns utrymme för kapitalanskaffning via ägare i sämre tider. Däremot går det alldeles utmärkt att skifta ut pengar till ägarna när det går bra för bolaget. Så för fjärde året i rad har styrelsen fattat beslut om att ge återbäring. 2014-2017 har bolaget lämnat nära 700 miljoner i återbäring. Utöver pengar tillbaka ger återbäringen en unik möjlighet att kommunicera det som gör oss unika - att vi är kundägda.

Göteborg i februari 2018.

Ricard Robbstål
Vd

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän äger tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag Länsförsäkringar AB med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lokala och Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän har alltid kundkontakterna. I Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina marknader.

Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän äger 7 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän's konsolideringskapital.

Styrkan i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett konsekvent och långsiktigt varumärkes- och värderingsarbete. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2017 visar att Länsförsäkringar har det sjätte högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också i många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag. Den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom bank, försäkring och fastighetsförmedling.

Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsför-

medlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 39 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar 128 miljarder åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv som är stängt för nyteckning förvaltar traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen 2011. Länsförsäkringar Liv förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd: Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. Kunder med försäkringar i Gamla Trad har sen 2013 möjlighet att villkorsändra sina försäkringar till Nya Trad.

Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder

på privatmarknaden, en utmärkelse som Länsförsäkringar har fått tolv gånger de senaste fjorton åren. Länsförsäkringar Bank har också de mest nöjda företagskunderna, bolånekunderna och företagskunderna för fastighetslån.

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige. 2017 inleddes samarbete med franska kennelklubben. Verksamheten startar våren 2018 med kontor i Paris.

Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutveckling inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet, för såväl företags- som privatsegmentet. Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring, samt bolåneskyddet Bo kvar.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till flera förebyggande hälsotjänster. På så sätt hoppas vi

kunna bidra till bättre hälsa. Bolåneskyddet är ett viktigt sätt att bidra till våra strategiska bolånekunders ekonomiska trygghet.

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän betalar årligen återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Göteborg och Bohusläns kunder.

Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän med ägarandelarna 5,6 och 4 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet till försäkringsförmedlarna.

Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värdet för kunderna.

Utveckling av kundmötesplatser

Arbetet med att utveckla bolagens kundmötesplatser fokuserades 2017 på fyra områden: kundbearbetning och paketering, effektivisering och förenkling av processer, arbetsätt och bemötande i skadekundmötet samt digitalisering och kanalsamverkan. Förflyttningsarbetet sker genom kunddialog och syftar till att genom kundens hela livscykel erbjuda paketerade lösningar.

Under 2017 har ett verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning etablerats som gör det möjligt att ge relevanta erbjudanden i rätt kanal vid rätt tillfälle. Marknadsbearbetningen har också underlättats genom aktivt arbete med kundvårdsprogram och genom att Länsförsäkringars webbplats förbättrats vad gäller stöd för lokala marknadskampanjer. Hanteringen av återbäring till kunderna har också effektiviserats.

Processer har förenklats och effektiviserats genom ökad automatisering och genom förbättrade kundmöten. En lösning för att kund och rådgivare ska kunna dela information över internet har utvecklats och börjar användas 2018. Behovsguider har vidareutvecklats för att identifiera kundens behov och ge relevanta erbjudanden. Arbetsätt och verktyg som används i kundmötet utvecklas för att säkra att nya lagstiftnings- och regelverkskrav uppfylls.

Skadekundmöten som utgår från kundens situation och behov av smidig och snabb hantering är ett fokusområde. Informationen på webbplatsen har förbättrats under året och nu finns skadeguider för hantering och flöde av volymsskador, bland annat för att göra det enklare för kunderna att använda självbetjäningstjänsterna. Det är också möjligt att anmäla motorskador i appen. För att underlätta hantering av skadeärenden pågår försök med att använda meddelandefunktionen på Mina sidor för att kommunicera med kunden på ett säkert och effektivt sätt. Utifrån hur kunderna upplever hanteringen drivs detta arbete vidare under 2018.

Digitalisering och kanalsamverkan ska göra det möjligt för kunderna att alltid få kontakt med Länsförsäkringar på den mötesplats kunden själv väljer. Ett lösningsför-

slag har tagits fram och arbetet med den samlade förflyttningen ska nu inledas. 2017 har flera förbättringar införts som till exempel möjligheten att chatta med Länsförsäkringar.

Utvecklingen av Mina sidor och appen har fortsatt 2017 med många nya funktioner för kunderna. Exempel är förbättrat betalningsflöde, tydligare kontohistorik och förbättrad hantering av bankkort.

En väsentlig förflyttning har skett inom motorförsäkringsområdet. Det är idag möjligt att hantera försäkringen i de digitala kanalerna vad gäller teckna försäkring, skadeanmäla, ändra betalningssätt och körsträcka samt köpa tilläggförsäkringar.

Arbetet med ett modernare systemstöd för hantering av försäkringsprodukter fortsätter intensivt. Det rör boende, båt, rese- och olycksfallsförsäkringar och är ett viktigt steg för att förenkla kunderbudandet, men också för att kunna erbjuda fler digitala tjänster. Det nya systemstödet börjar användas 2018. Motsvarande förenklningar av produkter och erbjudanden görs också för företags- och lantbruksförsäkringar. Syftet är att förbereda kommande förflyttning till det nya systemstödet och att möjliggöra fler digitala tjänster och digital distribution.

Inom motor sker mycket utvecklingsarbete. Ny tariff för försäkring av tunga lastbilar har införts. För motorfordonsförsäkringar har översyn av prissättning av personbil genomförts.

Två projekt har drivits under året för att förbättra möjligheterna till analys av sakförsäkringsaffären.

Under året har en ny produkt som vänder sig till nystartade företag lanserats: Starta-företagsförsäkring som är en prova-på-försäkring med brett skydd som gäller i sex månader och tecknas på internet.

2017 bedrevs arbete för anpassning till de nya regelverken Dataskyddsförordningen (GDPR) och Försäkringsdistributionsdirektivet (IDD).

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän avger härmed årsredovisning för förvaltningen under 2017, bolagets 173e verksamhetsår.

Koncernen

I koncernen ingår moderbolaget Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 558500-8039, det helägda dotterföretaget Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän Fastigheter AB 556683-5897 och dotterföretaget Försäkringsgruppen Väst AB 556524-3721 med en ägarandel om 58 procent. Dessutom ingår i koncernen intresseföretagen Platzer Fastigheter Holding AB (publ) 556746-6437 med ägarandel 17 procent.

Verksamhet, ägarförhållande och organisation

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän är ett ömsesidigt försäkringsbolag vars verksamhetsområde är 15 kommuner inom Västra Götalands län. Kunderna erbjuds ett heltäckande försäkringsskydd inom sak- och livförsäkring. Banktjänster erbjuds till privatpersoner, lantbrukare och småföretagare. Fastighetsmäklartjänster för privatbostäder erbjuds också via franchisetagare anslutna till Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB (publ).

Bolagsformen är ömsesidigt försäkringsbolag. Det innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Ägarnas inflytande utövas av 73 fullmäktigeledamöter, valda av försäkringstagarna. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som för närvarande består av sju av bolagsstämman valda ledamöter. Härutöver ingår två personalrepresentanter och vd i styrelsen.

Bolaget ingår som ett av 23 kundägda, självständiga lokala bolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger dessa bolag Länsförsäkringar AB (publ) (LFAB). Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän äger 7 procent av aktiekapitalet i LFAB. Förutom den del av verksamheten där bolaget har egen koncession förmedlar bolaget djur- och grödaförsäkring, liv- och pensionsförsäkringar samt banktjänster och fondsparande till Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), Försäkringsaktiebolaget Agria (publ), Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), Länsförsäkringar Fondliv AB (publ) samt Länsförsäkringar Bank AB (publ). Samtliga dessa bolag ägs av länsför-

säkringsbolagen gemensamt och ingår i en koncern med LFAB som moderbolag. Länsförsäkringsgruppen äger också fastighetsbolaget Humlegården Holding I AB (publ), Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB och Länsförsäkringar Mäklarservice AB. Det senare har till uppgift att hantera den förmedlarsålda försäkringsportföljen.

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän deltar också i länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem som inkluderar såväl avgiven som mottagen återförsäkring. Bolaget mottar dessutom återförsäkring från lokala försäkringsbolag inom verksamhetsområdet.

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret

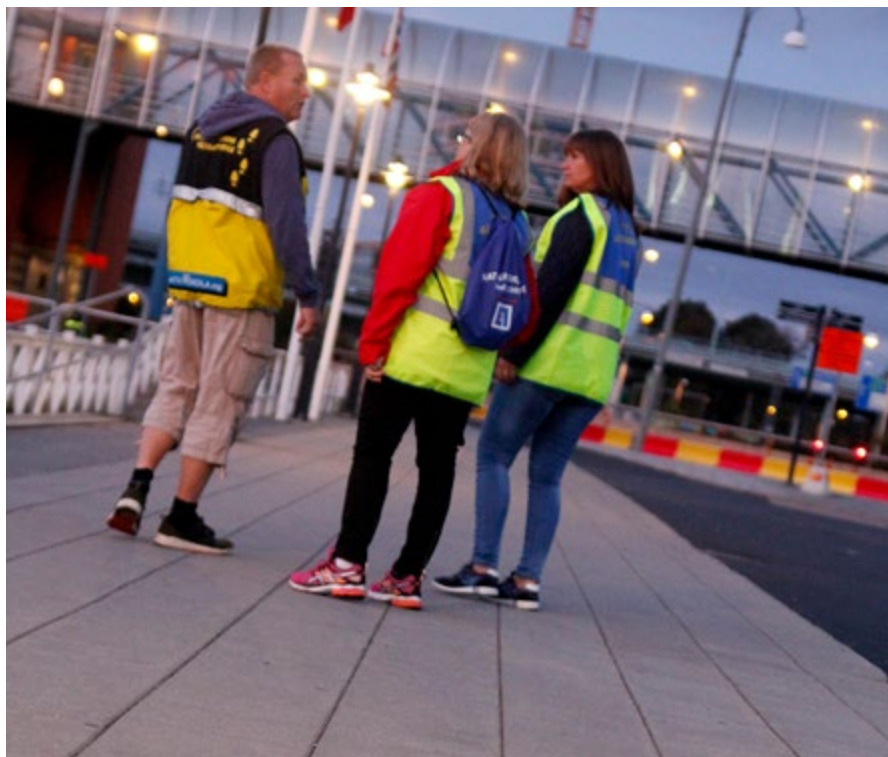
Stabilt resultat i försäkringsrörelsen trots osedvanligt många större så kallade storskador. Mycket starkt resultat i finansförvaltningen. Försäkringsrörelsen nådde en totalkostnadsprocent på 99 procent och finansförvaltningen en totalavkastning på 13 procent.

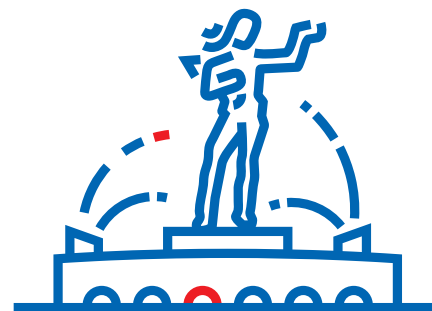
Försäkringsrörelsen har utvecklats positivt inom de flesta områden. Premieinkomsten för egen räkning (f e r) ökar 7 procent. Skadekostnaderna f e r ökar 15 procent. Antalet skador fortsätter att öka. Bolaget hade en skada som översteg självbehållet på 20 mkr. Resultat före återbäring är stabilt i de flesta försäkringsgrenar.

Bolaget och styrelsen har i samband med affärsplanering för åren 2018-2022 genomfört processen för Egen Risk och Solvensanalys (ERSA) enligt Solvens 2.

Resultatet i finansförvaltningen blev väsentligt bättre än väntat. Avkastningen under året blev 13 procent. Mot bakgrund av att inflationen mätt i KPI varit förhållandevis låg blev den reala avkastningen väsentlig. Det får betraktas som ett mycket bra resultat för ett sakförsäkringsbolag. Bolaget har under året haft gynnsam tillgångsfördelning med måttlig riskexponering.

Bankverksamheten har utvecklats mycket positivt vad gäller såväl affärsvolym som antalet nya kunder. Resultatet i den

lokala bankaffären förbättrades avsevärt och visar stabilt, positivt resultat. Kreditför-lusterna är på en mycket låg nivå. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling som drivs i franchiseform har haft en positiv utveckling under året.

Försäljningen av liv- och pensionsprodukter påverkas fortfarande av att Länsförsäkringar Liv AB stängts för nyteckning. Bolaget har ändå lyckats öka försäljningen avsevärt mot föregående år.

Bolagets styrelse har beslutat om återbäring till delägarna (kunderna) för verksamhetsåret 2017. De flesta försäkringstyper omfattas. Bakgrunden till att återbäring föreslås är verksamhetsårets goda resultat och att tydligt synliggöra fördelarna med att vara kund i ett kundägt bolag. Utbetalning av återbäringen sker via insättning på konto och uppgår till cirka 15 procent av premien.

2017 har organisationen förberett sig på att ta emot de kända nya regelverk som träder i kraft under 2018. Inte minst IDD och GDPR har inneburit omfattande förberedelser. Bolaget har även stärkt antalet regelverksrelaterade resurser och andra resurser av ordningskaraktär. Det handlar bland annat om inköp, säkerhet och bolagsjuridik som organiserats i en ledningsstödsenhet.

Vi har under året gjort tilläggsförvärv i Försäkringsgruppen Väst AB. Vi har förvärvat Länsförsäkringar Hallands aktier i bolaget och dessutom löst in en av delägarna. Vid årsskiftet var vår ägarandel 58 procent. Detta innebar att bolaget blev ett dotterföretag istället för ett intresseföretag.

2017 inträffade en av de största skadorna i bolagets historia. Det rörde sig om brand i en fastighet i Mölndal. Förutom att byggnaden totalförstördes uppstod långa avbrott i de verksamheter som fanns i fastigheten, som också var försäkrade hos oss.

Tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag i gruppen förvärvade vi olycksfallsaffär från Länsförsäkringar Sak AB. Beståndet har under året rullat in i vårt sakförsäkringsbestånd.

Marknadsutveckling och affärsvolym

Bolaget har under året såväl tappat som tagit marknadsandelar inom olika segment – se tabell. Premieinkomsten i sakförsäkring ökade med 6 procent till 1 534 (1 442) mkr. Affärsvolymen i bankverksamheten ökade med 23 procent till 27 669 (22 464) mkr. Antalet bankkunder ökade med 9 procent till 58 433 (53 665). Försäljningen av liv- och pensionsförsäkringar har påverkats positivt av en ny organisation med ökad försäljningsstyrka. Premieinkomsten ökade med 4 procent till 1 057 (1 015) mkr. Pensionskapitalet ökade till 21 (20) mdr.

Marknadsandelar, %	2017	2016
Hem	23,5	22,4
Villahem	36,7	36,1
Fritidshus	43,9	42,7
Personbil	25,4	24,2
Företag	29,8	30,5
Företagsmotor	26,6	25,4

Affärsvolym

Den totala volymen av såväl egen sakförsäkring som förmedlad sak- och livförsäkringsaffär samt för bank och fondsparande fördelar sig enligt följande tabell:

Premieinkomst, mkr	2017	2016
Privat	356	342
Fastighet och företag	405	382
Lantbruk	39	38
Olycksfall	64	43
Motor, Kasko	369	343
Motor Trafik	222	213
Mottagen återförsäkring	79	81
Summa egen sakaffär	1 534	1 442
Gemensam sakaffär	152	143
Gemensam livaffär	1 057	1 015
Total premieinkomst	2 743	2 600
Bank, inlåning	6 129	5 536
Bank, utlåning	19 435	15 461
Övrigt sparande	2 105	1 467
Total affärsvolym	27 669	22 464

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar för ökade med 15 procent till 1 089 (946) mkr. Antalet anmälda skador ökade med 6 procent till 68 932 (65 098). Antalet stora skador inom egen-dom (> 0,5 mkr) ökade till 87 (77) och antalet stora skador inom trafik (>1 mkr) ökade till 6 (3). Skadekostnadens andel av premien, skadekostnadsprocenten, ökade till 77 (71) procent i försäkringsrörelsen och i direkt affär ökade den till 79 (72) procent.

Antalet anmälda skador ökar i samma takt som bestånden ökar, vi ser ingen frekvensökning. De typer av skador som framförallt ökar är motor-, rese- och allriskskador. Bolaget har under 2017 en storskada där återförsäkringsskyddet trätt in. Bolagets ersättnings-reserv förändras över tiden och en omallokering har under året genomförts mellan olika skadeårgångar i trafikreserven liksom mellan reserven i direkt och indirekt affär. Bolaget har generellt betryggande reserver. De reserver bolaget diskonterar är all långsvansad affär som sjuk och olycksfall, trafik, mot-tagen trafikaffär och skadelivräntor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna ökade under året med 4 procent och uppgick till 301 (290) mkr. Driftskostnadernas andel av premien, drifts-kostnadsprocenten, uppgick till 22 (22) procent i försäkringsrörelsen och i direkt affär till 23 (23) procent. Driftskostnaderna belas-tas av en avskrivning av den immateriella tillgång som uppstod vid övertaget av olycksfallsaffären.

Återförsäkring

Bolagets behov av återförsäkringsskydd är tryggt genom länsförsäkringsgruppens återförsäkringsprogram. Detta skyddar på årsbasis bolaget vid såväl större enskilda skador som skadehändelser. Endast ett fåtal åtaganden är så stora att de behöver skyddas av separata återförsäkringslös-ningar. Den risk bolaget maximalt står i en enskild skada eller händelse har varit 20 mkr. I mottagen återförsäkring är bolagets maxi-mala självbehåll vid en skada 39 mkr.

Finansförvaltning

Marknadsvärdet av koncernens placeringskapital inklusive likvida medel uppgick vid verksamhetsårets slut till 7 859 (7 256) mkr. Placeringskapitalet hade den 31 december följande fördelning:

	2017	2016
Räntebärande placeringar	1 348	1 540
Svenska aktier och fonder	1 364	1 283
Utländska aktier och fonder	1 518	1 164
Onoterade aktier och fonder	496	538
Fastigheter	1 599	1 340
Organisationsaktier	1 534	1 391
Totalt	7 859	7 256

Total avkastning inklusive realiserad värdeförändring på placeringstillgångar uppgick till 889 (616) mkr. Totalavkastningen blev 13 (10) procent. Direktavkastningen blev 1 (1) procent.

Resultat

Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 702 (513) mkr och efter dispositioner och skatt till 600 (431) mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till -116 (-8) mkr. Delposterna i koncernens resultat framgår av femårsöversikten.

Vi vill bidra till en positiv och hållbar samhällsutveckling

Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har sen starten varit en naturlig del av vår verksamhet. Som kundägt och lokalt bolag är det en självklarhet för oss att driva ett långsiktigt hållbarhetsarbete. Vi förmedlar trygghet, minskar risker och förebygger skador i vårt närområde. Det är så vi kan skapa trygghet för våra kunder och bidra till en positiv samhällsutveckling.

I bolagets hållbarhetsrapport redogör vi för framsteg som gjorts under året och utmaningar som återstår inom våra fokusområden: ansvarsfulla affärer, miljöansvar, attraktiv arbetsgivare och samhällsengagemang. Detta är första året som bolaget enligt lag är skyldig att rapportera hur vi arbetar med miljö, personal och sociala förhållanden, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Nästa år ska vi utveckla indikatorer för mänskliga rättigheter och antikorruption.

Vi har valt att göra en separat rapport eftersom vi vill göra vårt hållbarhetsarbete lättillgängligt för kunder, medarbetare och andra intressenter. Du hittar den på www.lansforsakringar.se/goteborg-och-bohuslan/om-oss/.

Hållbarhetsarbetet bygger stolthet, skapar engagemang och stärker varumärket som i sin tur påverkar affären positivt. Vår långsiktiga ambition är att integrera hållbarhet i bolagets processer, strategier och mål. Det ska genomsyra hela organisationen och de beslut vi tar.

Medarbetare – attraktiv arbetsgivare och stolta medarbetare

I vårt snabbväxande samhälle är det viktigt att vi är en attraktiv arbetsgivare för att attrahera nya och skapa stolta medarbetare. Det tror vi är avgörande för att få nöjda kunder.

Vi vill erbjuda en god arbetsmiljö och arbetsuppgifter som skapar engagemang, delaktighet och möjlighet till utveckling. Vi eftersträvar en hållbar prestation med gott ledarskap, hälsosam arbetsplats, samverkan och bra relationer. Vår medarbetarundersökning 2017 visar på stort stolthetsengagemang: 5,4 på en skala av 6 möjliga.

Under året har bolagets heltidsanställda medarbetare ökat från 325 till 327. Medelåldern är 42 år för både kvinnor och män. Franchisebolagens heltidsanställda medarbetare är 54, samma som 2016.

Vi har fortsatt fokus på att utveckla vår företagskultur som är ett långsiktigt arbete. Som en del i det arbetet träffar vi våra ledare och tränar ledarskap flera gånger under året. På fokusdagar träffar vi alla medarbetare för att diskutera strategi och framtid. 2017 har vi diskuterat vårt medarbetarskap och förankrat vår uppförandekod.

Vårt hälsoarbete fortsätter. Genom förebyggande insatser kring hälsa och friskvård vill vi bygga en sund arbetsmiljö där alla medarbetare är aktiva för att ta ansvar för sin hälsa. Detta tror vi långsiktigt bidrar till ökad trivsel, hälsosammare livsstil och minskad sjukfrånvaro. Den totala sjukfrånvaron i bolaget var 4,3 procent 2017. Vi fortsätter att arbeta med tidiga insatser inom korttidssjukfrånvaron och aktiva åtgärder med den långa sjukfrånvaron.

Vi samarbetar aktivt med utbildningar som leder till arbete inom vår bransch. Vi deltar i arbetsmarknadsdagar, erbjuder lärresurser och praktik till flera studenter från bank- och försäkringsutbildningen vid Yrkehögskolan i Göteborg samt mäklarekonomutbildningen vid Högskolan Väst. Detta leder till sommarjobb och i flera fall anställning.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

2017 präglas av stark tillväxt inom samtliga affärsområden. Försäkringsrörelsen växer kraftigt inom såväl privat- som företagsmarknad. Vi gör det med hög kvalitet och nöjda kunder, samt lönsamhet. Detta trots

osedvanligt många större skador. Bankverksamheten växer snabbare än någonsin. Även den med hög kvalitet och lönsamhet. Finansförvaltningen har haft mycket stark tillväxt inom de flesta tillgångsslagen.

Den statistik som fortlöpande publiceras befäster bilden av stark ekonomi även under 2018, främst i USA men även i Europa och i utvecklingsländerna. Det som kan stöka till bilden är i första hand den politiska utvecklingen. Vi prognostiserar en stark avkastning i alla våra tillgångsslag (aktier, räntor och fastigheter) under 2018.

Sammanfattningsvis tror vi att vi även under 2018 kommer att kunna leverera tillväxt och goda resultat i de flesta verksamhetsdelarna.

Förslag till disposition avseende moderbolagets vinst

Till bolagstämman förfogande står följande vinstmedel (tkr):

Balanserat resultat.....	2 699 216
Årets resultat	572 954
Totalt	3 272 170

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel, 3 272 170 tkr, disponeras enligt följande:

Balanseras i ny räkning	3 272 170
Summa.....	3 272 170

Vad beträffar koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter och information.

Femårsöversikt

Koncernen, mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Premieintäkter f e r	1 414	1 343	1 284	1 293	1 214
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen*	90	94	98	84	108
Övriga tekniska intäkter och kostnader f e r	-37	1	5	0	7
Försäkringsersättningar f e r	-1 089	-946	-918	-959	-897
Driftskostnader f e r	-301	-290	-273	-243	-231
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring	77	202	196	175	201
Återbäring	-193	-210	-151	-106	0
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	-116	-8	45	70	201
Finansrörelsens resultat	800	521	500	475	285
Övriga intäkter och kostnader	18	0	-23	-41	-39
Resultat före dispositioner och skatt	702	513	521	504	446
Årets resultat	600	431	452	401	362
Ekonomisk ställning, mkr					
Plac.tillgångar, verkligt värde	7 743	7 026	6 429	5 637	4 656
Premieinkomst f e r	1 457	1 364	1 291	1 325	1 229
Försäkr.tekn.avsättningar f e r	3 015	2 976	2 773	2 702	2 013
Kapitalbas**	-	-	3 878	3 366	2 722
Erforderlig solvensmarginal	-	-	267	259	216
Konsolideringskapital, mkr					
Beskattat eget kapital	4 394	3 793	3 362	2 878	2 476
- varav övervärden**	-	-	-	-	283
Uppskjuten skatt	790	689	618	561	472
Summa konsolideringskapital	5 184	4 482	3 980	3 438	2 949
Solvensrelaterade uppgifter					
Kapitalbas***	5 086	4 497	-	-	-
Minimikapital	701	587	-	-	-
Solvenskapitalkrav	2 804	2 349	-	-	-
Solvenskvot %	181	191	-	-	-
Nyckeltal					
<i>Försäkringsrörelsen</i>					
Skadekostnadsprocent f e r	77,0	70,5	72,5	74,2	73,9
Driftskostnadsprocent f e r	21,8	21,6	21,1	18,6	18,8
Totalkostnadsprocent f e r	98,8	92,1	93,6	92,8	92,7
<i>Direkt försäkring</i>					
Skadekostnadsprocent f e r	78,6	71,5	72,6	62,7	69,9
Driftskostnadsprocent f e r	22,8	22,7	22,0	22,7	19,5
Totalkostnadsprocent f e r	101,4	94,2	94,6	85,4	89,4
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning, %	1,1	1,2	1,3	1,2	1,2
Totalavkastning, %	12,6	9,5	10,3	11,9	9,3
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, %	356	329	308	260	240

Från och med 2016 diskonterar bolaget direkt olycksfalls- och trafikaffär. Jämförelseåret är omräknat. Skadelivräntor och mottagen trafikaffär diskonteras sedan tidigare. Övrig affär är odiskonterad.

* Från och med 2017 är räntesatsen 75 procent av snittet på moderbolagets totalavkastning för de senaste tio åren, jämförelseåret är omräknat.

** Kapitalbasen baseras på moderbolagets siffror. Från och med 2015 marknadsvärderas dotterföretaget, jämförelseåret är omräknat. 2013 har inte räknats om och baseras på moderbolagets siffror med tillägg för öppet redovisade övervärden.

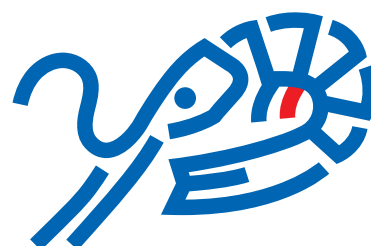
*** Bolagets kapitalbas består av primärkapital.

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelsen, tkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2017	2016	2017	2016
Premieintäkter f e r					
Premieinkomst	3	1 534 283	1 441 831	1 534 283	1 441 831
Premier för avgiven återförsäkring		-77 777	-77 385	-77 777	-77 385
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-42 191	-21 996	-42 191	-21 996
		1 414 315	1 342 450	1 414 315	1 342 450
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	89 784	94 955	89 784	94 955
Övriga tekniska intäkter och kostnader f e r					
Andel i intresseföretags resultat	21, 14	-31 011	8 604	-13 692	5 928
Övriga tekniska kostnader f e r	9	-5 856	-8 009	-5 856	-8 009
		-36 867	595	-19 548	-2 081
Försäkringsärsättningar f e r					
Utbetalda försäkringsärsättningar	5				
före avgiven återförsäkring		-996 988	-972 488	-996 988	-972 488
återförsäkrarens andel		37 779	33 899	37 779	33 899
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
före avgiven återförsäkring		-182 104	83 623	-182 104	83 623
återförsäkrarens andel		52 379	-90 888	52 379	-90 888
		-1 088 934	-945 854	-1 088 934	-945 854
Driftskostnader f e r	6, 7, 8	-301 500	-290 087	-308 556	-290 087
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		76 798	202 059	87 061	199 383
Återbäring	33	-193 111	-210 000	-193 111	-210 000
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-116 313	-7 941	-106 050	-10 617
Icke-teknisk redovisning, tkr					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-116 313	-7 941	-106 050	-10 617
Kapitalavkastning, intäkter	10, 14	244 687	217 258	242 572	216 058
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	11, 14	507 762	345 103	668 355	419 784
Kapitalavkastning, kostnader	12, 14	-31 694	-50 630	-31 665	-50 605
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	13, 14	10 725	30 021	10 045	30 701
Andel i intresseföretags resultat	21, 14	157 827	74 186	-	-
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-89 784	-94 955	-89 784	-94 955
Övriga intäkter	15	252 848	221 045	252 848	221 045
Övriga kostnader	15	-234 338	-220 622	-234 338	-220 622
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		701 720	513 465	711 983	510 789
Bokslutsdispositioner	16				
Förändring säkerhetsreserv		-	-	-51 216	-24 095
Förändring periodiseringsfond		-	-	0	-19 000
Förändring överavskrivning		-	-	1 101	817
Resultat före skatt		701 720	513 465	661 868	468 511
Skatt på årets resultat	17	-102 022	-82 456	-88 914	-73 154
Årets resultat		599 698	431 009	572 954	395 357
Rapport över totalresultatet					
Årets resultat		599 698	431 009	572 954	395 357
Övrigt totalresultat					
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat inkl. skatt		-	-	-	-
Poster som inte kan omföras till årets resultat inkl. skatt		-	-	-	-
Årets övriga totalresultat		0	0	0	0
Årets totalresultat		599 698	431 009	572 954	395 357
Årets totalresultat hänförlig till:					
Ägare av moderbolaget		597 610	0	0	0
Innehav utan bestämmande inflytande		2 088	0	0	0

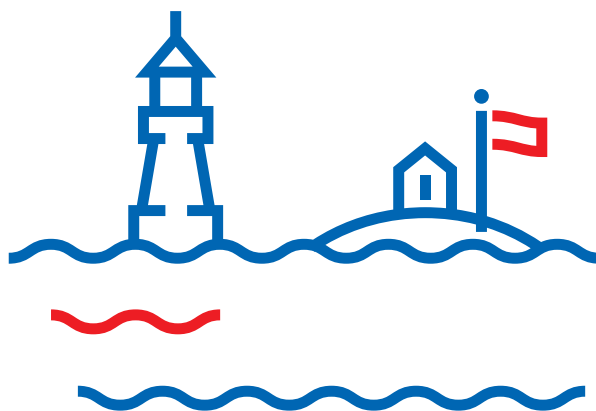
Resultatanalys 2017

Direkt försäkring av svenska risker för skadeförsäkringsrörelse per försäkringsgren, moderbolaget, tkr	Not	Totalt	Sjuk- och olycksfall	Hem, villa fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkring sv. risker	Mottagen åter- försäkring
Premieintäkt f e r	1	1 414 315	52 523	334 915	393 140	350 838	204 431	1 335 847	78 468
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		89 784	6 708	11 041	16 878	8 357	32 299	75 283	14 501
Övriga tekniska intäkter och kostnader f e r		-19 548	0	0	-8 968	-2 834	-7 746	-19 548	0
Försäkringsersättningar f e r	2	-1 088 934	-39 603	-269 888	-317 344	-236 724	-186 825	-1 050 384	-38 550
Driftskostnader f e r		-308 556	-16 556	-82 303	-107 151	-60 959	-37 961	-304 930	-3 626
Återbäring		-193 111	-7 195	-44 096	-63 171	-49 521	-29 128	-193 111	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-106 050	-4 123	-50 331	-86 616	9 157	-24 930	-156 843	50 793
Avvecklingsresultat									
Avvecklingsresultat, brutto		37 547	947	2 725	12 054	1 006	20 815	37 547	0
Återförsäkrars andel		10 426	32	31	475	0	9 888	10 426	0
Avvecklingsresultat f e r		47 973	979	2 756	12 529	1 006	30 703	47 973	0
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		628 766	29 632	164 209	159 372	168 813	102 449	624 475	4 291
Avsättning för oreglerade skador		2 467 350	165 074	125 328	368 409	46 653	1 126 431	1 831 895	635 455
Avsättning till återbäring		227 481	8 484	57 967	68 787	57 471	34 772	227 481	0
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring		3 323 597	203 190	347 504	596 568	272 937	1 263 652	2 683 851	639 746
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar									
Avsättning för oreglerade skador		309 005	2 094	954	75 516	434	230 007	309 005	0
Not 1									
Premieintäkt f e r		1 414 315	52 523	334 915	393 140	350 838	204 431	1 335 847	78 468
Premieinkomst före avgiven återförsäkring		1 534 283	64 214	356 019	443 686	368 938	221 880	1 454 737	79 546
Premier för avgiven återförsäkring		-77 777	-1 205	-13 954	-42 326	-7 987	-12 305	-77 777	0
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-42 191	-10 486	-7 150	-8 220	-10 113	-5 144	-41 113	-1 078
Not 2									
Försäkringsersättningar f e r		-1 088 934	-39 603	-269 888	-317 344	-236 724	-186 825	-1 050 384	-38 550
Utbetalda försäkringsersättningar		-959 209	-31 704	-271 933	-233 803	-236 823	-127 901	-902 164	-57 045
före avgiven återförsäkring		-996 988	-31 704	-272 086	-242 484	-237 323	-156 346	-939 943	-57 045
återförsäkrars andel		37 779	0	153	8 681	500	28 445	37 779	0
Förändring i avsättning för oreglerade skador		-129 725	-7 899	2 045	-83 541	99	-58 924	-148 220	18 495
före avgiven återförsäkring		-182 104	-7 931	2 148	-144 718	99	-50 197	-200 599	18 495
återförsäkrars andel		52 379	32	-103	61 177	0	-8 727	52 379	0

Balansräkning

Tillgångar, tkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Immateriella tillgångar					
Övriga immateriella tillgångar	18	28 405	0	17 723	0
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	19	4 150	4 150	4 150	4 150
Placeringar i koncernföretag					
aktier och andelar i dotterföretag	20, 25	-	-	1 610 071	1 336 756
aktier och andelar i intresseföretag	21, 25	869 542	804 226	0	57 067
Andra finansiella placeringstillgångar					
aktier och andelar	22, 25	5 636 870	4 908 062	4 912 123	4 305 531
obligationer och andra räntebärande värdepapper	23, 25	1 232 053	1 306 992	1 232 053	1 306 992
derivat	24, 25	0	3 676	0	3 676
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		884	1 011	884	1 011
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	32, 39	309 005	256 626	309 005	256 626
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	26	289 663	272 493	289 663	272 493
Fordringar avseende återförsäkring		47 978	43 725	47 978	43 725
Övriga fordringar		88 377	49 153	88 377	49 153
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	27	15 340	15 733	14 851	15 733
Likvida medel/kassa och bank		113 731	224 874	106 145	224 566
Aktuell skattefordran		23 222	8 576	21 882	8 576
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränteintäkter		2 405	5 043	2 405	5 043
Förutbetalda anskaffningskostnader	28	30 800	32 093	30 800	32 093
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	29	157 440	115 476	152 425	115 476
Summa tillgångar		8 849 865	8 051 909	8 840 535	8 038 667

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder, tkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital	30				
Övrigt eget kapital		1 072 400	1 033 310	15 000	15 000
Balanserad vinst eller förlust		2 721 028	2 329 109	2 699 216	2 303 859
Innehav utan bestämmande inflytande		2 906	0	-	-
Årets resultat		597 610	431 009	572 954	395 357
Obeskattade reserver	16				
Utjämningsfond		-	-	19 774	19 774
Säkerhetsreserv		-	-	1 301 234	1 250 018
Periodiseringsfond		-	-	88 917	88 917
Överavskrivning		-	-	6 847	7 948
Försäkringstekniska avsättningar					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	31	628 766	586 574	628 766	586 574
Oreglerade skador	32, 39	2 467 350	2 270 494	2 467 350	2 270 494
Återbäring	33	227 481	375 774	227 481	375 774
Andra avsättningar					
Pensioner och andra förpliktelser	34	4 235	12 018	4 235	12 018
Uppskjuten skatteskuld	17	790 534	688 628	476 495	387 964
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	35	168 127	161 614	168 127	161 614
Skulder avseende återförsäkring		34 898	31 109	34 898	31 109
Derivat	24, 25	0	1 029	0	1 029
Övriga skulder	36	54 017	55 780	52 780	55 780
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	37	80 513	75 461	76 461	75 438
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8 849 865	8 051 909	8 840 535	8 038 667

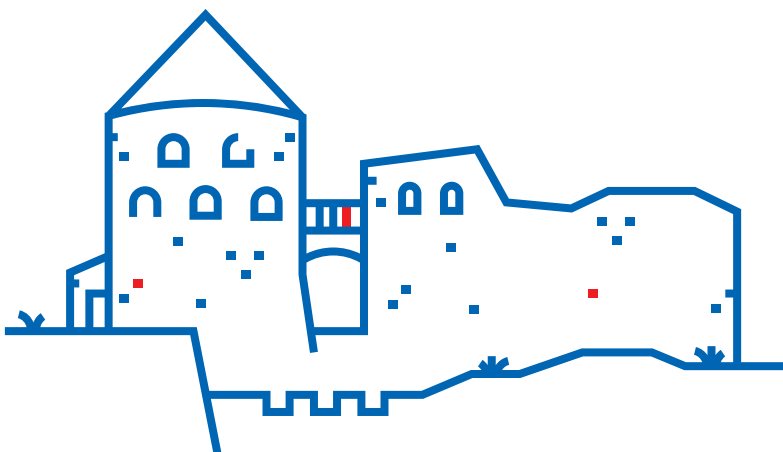

Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen

Tkr	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Förändring i innehav utan bestämmande inflytande	Årets resultat	Totalt kapital
Ingående balans 2016-01-01	1 000 333	1 910 514		451 572	3 362 419
Vinstdisposition		451 572		-451 572	0
Egetkapitaldel i obeskattade reserver	32 977	-32 977			0
Årets resultat				431 009	431 009
Utgående balans 2016-12-31	1 033 310	2 329 109	0	431 009	3 793 428
Ingående balans 2017-01-01	1 033 310	2 329 109		431 009	3 793 428
Vinstdisposition		431 009		-431 009	0
Egetkapitaldel i obeskattade reserver	39 090	-39 090			0
Innehav utan bestämmande inflytande			3 757		3 757
Utdelning			-2 939		-2 939
Årets resultat			2 088	597 610	599 698
Utgående balans 2017-12-31	1 072 400	2 721 028	2 906	597 610	4 393 944

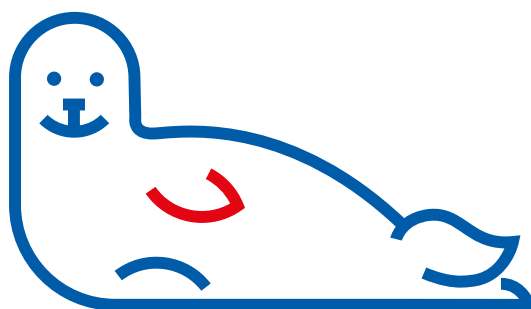
Rapport över förändringar i eget kapital, moderbolaget

Tkr	Bundet kapital	Fritt kapital		Totalt kapital
	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans 2016-01-01	15 000	1 829 648	474 211	2 318 859
Vinstdisposition		474 211	-474 211	0
Årets resultat			395 357	395 357
Utgående balans 2016-12-31	15 000	2 303 859	395 357	2 714 216
Ingående balans 2017-01-01	15 000	2 303 859	395 357	2 714 216
Vinstdisposition		395 357	-395 357	0
Årets resultat			572 954	572 954
Utgående balans 2017-12-31	15 000	2 699 216	572 954	3 287 170

Kassaflödesanalys, indirekt metod

		Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	Not	2017	2016	2017	2016
Den löpande verksamheten					
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		701 720	513 465	711 983	510 789
Kassagenererande poster från investeringsverksamheten		-80 813	-76 729	-56 475	-59 365
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	40	-744 622	-353 919	-784 469	-368 582
Betald skatt		-16 263	-7 842	-13 688	-7 842
Förändring av rörelsefordringar		-95 938	-24 975	-93 538	-24 975
Förändring av rörelseskulder		-895	57 428	9 954	57 428
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-236 811	107 428	-226 233	107 453
Investeringsverksamheten					
Erhållen utdelning		39 204	35 447	37 089	34 247
Erhållen ränta		19 390	25 144	19 390	25 144
Erlagd ränta		-5	-25	-5	-25
Erhållen utdelning från intresseföretag		22 223	16 162	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-2 672	-3 000	-2 626	-3 000
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		157	140	157	140
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-22 154	0	-22 154	0
Investeringar i finansiella tillgångar		-895 903	-1 127 114	-916 406	-1 109 914
Avyttring av finansiella tillgångar		971 026	1 083 438	995 026	1 083 438
Förvärv av andelar i dotterföretag		-2 659	0	-2 659	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		128 607	30 192	107 812	30 030
Finansieringsverksamheten					
Utbetald utdelning		-2 939	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 939	0	0	0
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		224 874	87 254	224 566	87 083
Likvida medel vid årets slut		113 731	224 874	106 145	224 566

Noter och tilläggsupplysningar

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget. Avrundningsdifferenser kan förekomma.

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2017 och avser Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Göteborg.

Adressen till huvudkontoret är Lilla Bommen 8, 404 84 Göteborg och bolagets organisationsnummer är 558500-8039.

Årsredovisningen omfattar kalenderåret 2017.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 1 mars 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på bolagsstämman den 5 april 2018.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Tillämpliga delar i Finansinspektionens föreskrifter 2015:12 med ändringsföreskrifter har även tillämpats i koncernredovisningen.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet om Moderbolagets redovisningsprinciper.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden antas vara rimliga. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts. De antaganden som ligger till grund för uppskattningar och bedömningar ses över regelbundet. Förändringar i gällande bedömningar och uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period.

Valuta

Moderbolagets och koncernens funktionella valuta är svenska kronor och utgör presentationsvaluta. Transaktioner omräknas till transaktionsdagens kurs medan monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till svenska kronor med den stängningskurs som föreligger på balansdagen. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader.

Rapporterna presenteras i tusental svenska kronor (tkr) och samtliga belopp är avrundade till närmaste tusental om inte annat anges.

Ändrade redovisningsprinciper

Ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2017 har inte haft någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

Nya IFRS, regelverk och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte tillämpats i förtid vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 17 Försäkringsavtal kommer att ersätta IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden syftar till att skapa en enhetlig metod för redovisning och värdering av alla typer av försäkringsavtal, en högre grad av transparens över försäkringsföretagens intjäning och ökad jämförbarhet mellan företag och länder. Definitionen av ett försäkringsavtal lämnas i princip

oförändrad jämfört med IFRS 4, medan reglerna för separation av investerings- och tjänstekomponenter justeras något. Standarden förväntas träda ikraft tidigast 1 januari 2021. Det pågår ett projekt inom länsförsäkringsgruppen för att identifiera effekterna av den nya standarden.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument. IASB har genom IFRS 9 färdigställt regler som innebär förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Reglerna innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 träder ikraft 1 januari 2018. Ändringar i IFRS 4 ger möjlighet till undantag från IFRS 9 som innebär att bolaget får tillämpa IAS 39 i stället för IFRS 9 för räkenskapsår som inleds före 1 januari 2021. Bolaget har valt att tillämpa detta undantag.

IFRS 15 träder i kraft den 1 januari 2018 och ersätter IAS 18 Intäkter, IAS 11 Entreprenadavtal samt tillhörande tolkningar och gäller för samtliga bolag som upprättar koncernredovisning enligt IFRS och bolag som tillämpar RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter 2015:12 med tvingande tillägg 2016:13. Den nya standarden innebär en ny modell för intäktsredovisning (en fem-steps modell) och baseras på när kontrollen av en vara eller tjänst överförs till kunden. Grundprincipen är att ett företag redovisar intäkter för att skildra överföringen av utlovade varor och tjänster till kunder med ett belopp som återspeglar den ersättning som företaget förväntas ha rätt till i utbyte mot dessa varor eller tjänster. Bolagets bedömning är att IFRS 15 inte kommer att föranleda någon skillnad i redovisningen jämfört med nuvarande hantering enligt IAS 18.

IFRS 16 Leasingavtal kommer att ersätta IAS 17 Leasingavtal och träder ikraft 1 januari 2019. Standarden har en leasingmodell för leasetagare, vilken innebär att i stort sett alla leasingavtal ska redovisas i rapporten över finansiell ställning. Nyttjanderätten (leasingtillgången) och skulden värderas till nuvärdet av framtida leasingbetalningar. Nyttjanderätten inkluderar även direkta kostnader hänförliga till tecknandet av leasingavtalet. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på nyttjanderätten och räntekostnader. Bolaget har ännu inte gjort någon detaljerad utvärdering av effekterna avseende IFRS 16.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar, skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat. Det icke-tekniska resultatet omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt intäkter och kostnader avseende förmedlad affär i liv-, hälsa- och djurförsäkring samt bank- och fondtjänster. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade och orealiserade värdeförändringar.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärde av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Den tillämpade räntesatsen är 75 procent av snittet på moderbolagets totalavkastning för de senaste tio åren.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen.

Intäkter för förmedling av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB (LFAB) och dess helägda dotterföretag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet på raden Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförs.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden och tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. En förvärvsanalys upprättas enligt IFRS 3, där identifierade tillgångar och skulder i dotterbolaget värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder, redovisas skillnaden som immateriell tillgång. Innehav utan bestämmande inflytande redovisas utifrån minoritetens proportionella ägarandel.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka moderbolaget har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över den driftmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls och till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas andel i intresseföretagets nettoresultat efter skatt och värden på koncernmässiga över- och undervärden på raderna "Andel i intresseföretags resultat" vilka återfinns på två ställen i resultaträkningen, i det tekniska och i det icke-tekniska resultatet. Avsikten med placeringen styr hur resultatet kategoriseras.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar, skulder, intäkter och kostnader som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag elimineras vid upprättandet av koncernredovisningen.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras och leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtal realiserats eller förfaller. Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto.

För alla räntebärande finansiella instrument redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt, separat från tillgången som räntan löper på.

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, t.ex. courtage, kostnadsförs direkt som kapitalförvaltningskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av hur det finansiella instrumentet klassificerats enligt nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 14.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som bolaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s.k. Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier som t.ex. LFAB ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger den bästa informationen till läsaren av årsredovisningen. Av detta skäl väljer bolaget alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde, med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. Finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier, obligationer och derivat.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet i enlighet med IAS 39. Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med förändringar redovisade över resultaträkningen.

Direkt- och totalavkastning

Direkt- och totalavkastning är nyckeltal som presenteras i femårsöversikten. Här följer en förklaring till vilka poster i balans- och resultaträkningen som ingår vid beräkningarna.

Vid beräkning av direktavkastning summeras utdelning på aktier och andelar samt ränteintäkter. Summan sätts i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna Placeringstillgångar, Kassa och bank.

Vid beräkning av totalavkastning summeras utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster, värdeförändringar och realisationsresultat. Summan sätts i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna Placeringstillgångar, Kassa och bank.

Fordringar och likvida medel

Fordringar utgörs av fordringar på försäkringstagare och återförsäkrare samt övriga fordringar. Fordringar värderas till anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar bolaget om det finns indikationer på att fordringar är i behov av nedskrivning. Om det finns indikationer som tyder på nedskrivningsbehov så betraktas dessa tillgångar som osäkra och skrivs ner över resultaträkningen. En nedskrivning återförs om nedskrivningsbehovet inte längre finns. Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut.

Skulder

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet består av finansiella skulder som innehas för handel och här ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av övriga skulder och skulder till kreditinstitut. Dessa värderas till anskaffningsvärde. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelse i avtalet fullgörs eller på annat sätt avslutats.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en mäklare, branschorganisation eller företag som tillhandahåller aktuell prisinformation och då dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och derivat. Verkligt värde på tillgångar som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom de värderingsmodeller som är etablerade på marknaden, vilka i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadssuppgifter. Värdena tillhandahålls i allmänhet av motparten.

Bolagets aktieinnehav i LFAB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

Övriga tillgångar

Immateriella tillgångar

Övriga separat förvärvade immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Nyttjandeperioden omprövas varje år. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden för redovisade immateriella tillgångar är fem år.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att få den på plats i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans, hantering och installation.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering, avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användningen. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt respektive rörelsekostnad.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Fastigheterna värderas till verkligt värde vilka baseras på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Värderingarna utförs normalt en gång per år och är en kombination av ortspris- och avkastningsmetod. Samtliga värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Beräknade nyttjandeperioder varierar från tre till tio år. Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivningar av materiella tillgångar

Materiella tillgångar prövas för nedskrivning enligt IAS 36 om indikation på nedskrivningsbehov finns. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde och tillgångens nyttjandevärde. En nedskrivning återförs om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet.

Skadeförsäkring

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument eller tjänsteavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning, för direkt försäkring och mottagen återförsäkring.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffade skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reduktion av skadekostnaden.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker (nivåillägg). Denna bedömning innefattar bland annat uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåillägg. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risker redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska och aktuariella metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadens utveckling över tiden. Från och med 2016 diskonterar bolaget trafik, skadelivräntor, sjuk och olycksfall samt långsvansad mottagen affär. Övrig affär är odiskonterad. Räntesatsen som används vid diskontering av trafik är 0,40 % och är baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För sjuk och olycksfall används räntesatsen 0,60 % baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation. Se även not 39.

Återbäring

Avsättning för återbäring redovisas i balansräkningen som en försäkrings-teknisk skuld som vid balansdagen inte förfallit till betalning. I resultaträkningen redovisas kostnaden och intäkten under Återbäring inom skadeför-säkringsrörelsens tekniska resultat. Utbetalning av återbäringen sker via insättning på konto.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnads-posten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återför-säkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäk-rares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av för-säkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker an-skaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, löner och omkostnader för säljpersonal. Anskaffningskostnader skrivs av på 12 månader.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångs-punkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skatte-satser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kan utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad an-ställning redovisas på samma sätt som avgiftsbestämda. Bolaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19 och gör därför bedömningen att UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta är tillämplig även för bola-gets pensionsplan, FTP 12.

Det är branschens pensionsavtal som styr vilken form av pensionsavsät-tingar som ska göras. För Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän är den förmånsbestämda delen den största kostnaden och innebär att bolaget för varje anställd sätter av ett belopp som baseras på tidigare intjänad pension och pensionsgrundande lön. Bolaget har även avgiftsbestämda planer vilket innebär att betalda premier kostnadsförs i resultaträkningen när de betalas.

Avsättning görs för beräknat värde av ersättningar till anställda som betalas ut efter räkenskapsårets utgång. Pensionsavsättning har gjorts i balansräkning för framtida utbetalningar gällande möjligheten för dem födda 1955 eller tidigare att gå i pension vid 62 års ålder.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i för-säkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 med ändrings-föreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Försäkringsbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämp-ning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möj-ligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redo-visning och beskattning.

Skilnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moder-bolagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatte-skuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Dotterföretag

Dotterföretag värderas till verkligt värde, vilket innebär det värde som skulle erhållas vid försäljning genom en ordnad transaktion mellan mark-nadsaktörer. Inneheten omvärderas till verkligt värde utifrån företagets värderingsmodell, som bygger på verkliga värden i underliggande tillgångar.

Intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffnings-värdemetoden. Nedskrivningsbehov testas löpande.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag som företaget erhållit från ett dotterföretag redovisas enligt samma principer som utdelningar från dotterföretag. Koncernbidrag som företaget lämnar till dotterföretag redovisas som investering i aktier i dotter-företag. Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning inte krävs.

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i bolaget. Bolagets resultat beror dels på försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels på placeringsverksamheten och de finansiella risker som finns i denna. Denna not beskriver hur risker hanteras samt ger kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Syftet med bolagets riskhantering är att identifiera, mäta, styra samt om möjligt förebygga och reducera väsentliga risker som bolaget är exponerat för – både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är att se till att bolaget har ett betryggande kapital i förhållande till de risker bolaget är exponerat för. Bolagets arbete med riskhantering bygger på en organisation med tydliga ansvarsområden samt väl fungerande arbetsprocesser.

Organisation för riskhantering

Styrelsen

Ansvaret för bolagets riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, befogenhetsregler, försäkringstekniska riktlinjer, riskpolicy och riktlinje för finansförvaltningen. Styrelsen får löpande rapportering om hur bolagets risker utvecklas via olika rapporter. För att kunna följa verksamheten mer fördjupat finns även fyra utskott i styrelsen; Finansutskott, Bankutskott, Revisionsutskott samt Ersättningsutskott. I varje utskott ingår 2-3 styrelseledamöter samt bolagets ansvariga inom respektive område.

Finansutskottet har till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Finansutskottet tar även fram förslag till eventuella förändringar av den riktlinje som styr bolagets finansförvaltning. Styrelsen tar årligen beslut om instruktion för finansutskottet och följer utskottets arbete genom att protokoll från mötena tas upp på efterföljande styrelsesammanträde.

Bankutskottet har till syfte att följa och övervaka bolagets verksamhet inom bank. Utskottet ska också bevaka att verksamheten följer lagar och förordningar samt de instruktioner och regler som uppställs av Länsförsäkringar Bank. En viktig del är också att följa och stödja utvecklingen av bolagets bankverksamhet så att den når målen vad gäller volymer, resultat, kundnöjdhet och driftsresultat liksom att kreditgivningen hålls inom uppsatta ramar.

Revisionsutskottet ska bereda styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll. Detta innefattar bland annat att hålla sig informerad om pågående och genomförda revisioner samt att övervaka effektiviteten i bolagets funktioner för intern styrning och kontroll (externrevision, internrevision, compliance och riskkontroll).

Ersättningsutskottet är beredande organ till styrelsen i ersättningsfrågor. Utskottet ska ta fram förslag till och föreslå revideringar av Ersättningspolicy, HR-policy och Principer för ersättning till ledande befattningshavare. Utskottet ansvarar för att bereda och följa upp väsentliga ersättningsbeslut, beslut om ersättning samt övriga anställningsförmåner till vd och övriga anställda i ledande positioner.

Internrevision

Till styrelsens förfogande finns funktionen för internrevision. Internrevisionen ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen. Styrelsen beslutar årligen om inriktningen på arbetet. Internrevisionen rapporterar direkt till styrelsen.

Operativ organisation

I bolagets riskorganisation finns funktion för riskkontroll, compliance, ett riskurvalsråd samt säkerhetschef.

Riskkontroll ansvarar för att löpande bedöma den ekonomiska omfattningen av bolagets risker samt hur dessa utvecklas i samband med omvärldsförändringar och strategiska beslut. I detta ingår även att koordinera aktiviteter för identifiering, mätning, hantering samt rapportering av alla väsentliga risker. Riskkontroll rapporterar direkt till vd och styrelse.

Compliance är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa

upp regelefterlevnaden i bolaget. Compliance rapporterar till vd och styrelse samt lämnar årligen en bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer.

Riskurvalsrådet arbetar operativt med att bedöma försäkringsrisker och består av representanter från riskgruppen, företagsskador samt säljorganisationen. Rådet sammanträder tio gånger per år och behandlar generella riskurvals- och premiefrågor och föreslår förändringar i gällande riskurvalsregler likaväl som implementering av nya tariffer och villkor.

Dessutom har bolaget en säkerhetschef som arbetar med säkerhetsfrågor. Säkerhetschefen leder och koordinerar bolagets arbete med säkerhet kring administration, IT, information och personsäkerhet samt fysiskt skydd av kontor och utrustning.

Rapportering av risk

Bolaget följer Solvens 2-regelverket för beräkning och rapportering av risk. Enligt standardmodellen i detta regelverk beräknas solvenskapitalkrav för försäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Kapitalkraven beräknas som den största förlust som bolaget förväntas drabbas av under en 200-årsperiod. Det totala solvenskapitalkravet sätts sedan i relation till bolagets kapitalbas vilket ger den så kallade solvenskvoten. Under Solvens 2 delas kapitalbasen upp i tre olika nivåer. För Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän bedöms hela kapitalbasen tillhöra nivå 1, vilket innebär att kapitalbasen bedöms ha högsta grad av förlusttäckningsförmåga. Skillnaderna mellan Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens 2 består endast av omvärdering av tillgångar och skulder enligt regelverkets värderingsregler. Posterna som omvärderas är obeskattade reserver, förutbetalda anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar. Kapitalhanteringen beskrivs vidare i bolagets riktlinje för kapitalhantering.

En solvenskvot om 100 procent innebär att bolagets kapitalbas är tillräckligt stor för att bära bolagets risker under 199 av 200 år. En högre solvenskvot innebär ytterligare kapitalstyrka. Bolagets styrelse får en riskrapport fyra gånger per år där solvenskvoten framgår och hur den har utvecklats. Per 31/12 2017 är solvenskvoten 181 procent.

I bolagets Riskpolicy framgår att risktoleransen uppgår till 140 procent i solvenskvot. Bolagets mål är en solvenskvot i intervallet 150 – 250 procent. Tolerans- och målnivå har beslutats att ligga betydligt högre än Solvens 2-kravet om 100 procent solvenskvot. Bufferten tar hänsyn till de risker som inte kvantifieras i beräkningarna såsom affärsrisker och likviditetsrisk. Bolagets bedömning är att denna marginal är lämplig utifrån de scenarionalyser och stresstester som utförts under processen för Egen Risk och Solvensanalys (ERSA).

En årligen återkommande och central aktivitet inom riskhanteringen är Egen Risk och Solvensanalys. ERSA är en framåtblickande bedömning av bolagets risker samt det kapital som kommer att behövas för att bära dessa risker. ERSA är en viktig del i bolagets affärs- och strategiplanering och resultatet av arbetet rapporteras till Finansinspektionen. Bolaget rapporterar även uppgifter kvartalsvis till Finansinspektionen om bland annat kapitalbas och solvenskapitalkrav. Bolaget uppfyller de minimikrav som ställts av myndigheten med god marginal.

Beskrivning av bolagets risker

Försäkringsrisk

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjuk- och olycksfallsförsäkring, egendoms-, ansvars-, motorfordons- och trafikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring. Risker i de försäkringar som bolaget tecknar består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Premierisk

Premierisk är risken för att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftskostnaderna som är förknippade med försäkringen. Bolaget hanterar denna risk genom att kontinuerligt följa upp lönsamheten i de olika delarna av affären och justera premienivån. I femårsöversikten anges bolagets tekniska resultat de senaste fem åren vilket visar det historiska utfallet av premierisken. Bolagets exponering för annullationsrisk bedöms vara väldigt liten då samtliga premier faktureras vid avtalets ingång.

Känslighetsanalys

Tkr	Vinst före skatt	Eget kapital
1 % förändring i totalkostnadsprocent	13 903	10 844
1 % förändring i premienivån	14 143	11 032
1 % förändring i skadefrekvens	9 994	7 795
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	7 778	6 067

Ovanstående tabell visar hur resultat före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar.

Reservrisk

Reservrisk är risken att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade gängse aktuariella metoder och noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Från och med 2016 diskonterar bolaget trafik, skadelivräntor, sjuk- och olycksfall samt långsvansad mottagen affär.

Väsentliga parametrar i beräkningen av reserver är bland annat antaganden om skadeinflation. Dessa bygger på gemensamma rekommendationer inom länsförsäkringsgruppen. Reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring. Dessa utgör tillsammans en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om framtida kostnadsutveckling på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Tabellerna visar kostnadsutvecklingen skadeåren 2012–2017 före återförsäkring. I den övre delen av tabellerna framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden utvecklas årsvis. Den uppskattade skadekostnaden för de tre senaste åren är inklusive diskonterade reserver medan tidigare år är inklusive odiskonterade reserver. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Duration

Försäkringsgren	Avsättningar, mkr	Duration, år
Sjuk & olycksfall	215,5	11,4
Hem & Villa	289,5	0,9
Företag, Lantbruk & Fastighet	527,8	1,2
Motorfordon	194,7	0,6
Trafik	1 228,9	9,6
Mottagen återförsäkring	639,7	12,8
Totalt	3 096,1	7,6

Ovanstående tabell visar durationen i försäkringstekniska avsättningar brutto per försäkringsgren. Med duration menas den genomsnittliga tid det tar innan skadorna är slutreglerade.

Skadekostnad för hela skadeverksamheten, tkr

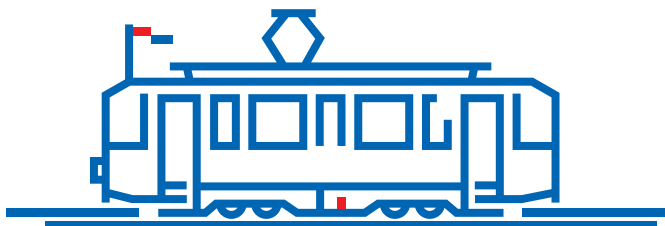
Skadeår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Uppskattad skadekostnad:							
- I slutet av skadeåret	769 983	837 302	856 211	877 947	901 972	1 094 880	
- ett år senare	796 273	823 195	817 266	863 975	909 226		
- två år senare	760 056	803 879	806 355	865 829			
- tre år senare	745 469	792 228	798 867				
- fyra år senare	728 837	780 143					
- fem år senare	721 035						
Nuvarande skattning av slutlig skadekostnad	721 000	780 000	799 000	866 000	909 000	1 095 000	
Totalt utbetalt	651 657	702 763	706 045	739 198	723 049	506 572	
Summa kvarstående reserv	69 378	77 380	92 822	126 631	186 177	588 308	1 140 696
Avsättning upptagen i balansräkningen	69 378	77 380	92 822	126 631	186 177	588 308	1 140 696
Avsättning avseende tidigare år							691 199
Total avsättning upptagen i balansräkningen							1 831 895

Skadekostnad för olycksfall, tkr

Skadeår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Uppskattad skadekostnad:							
- I slutet av skadeåret	24 184	25 672	28 619	27 470	32 715	41 272	
- ett år senare	24 052	24 084	25 801	26 062	38 933		
- två år senare	23 172	22 641	25 690	26 929			
- tre år senare	20 815	23 124	26 857				
- fyra år senare	20 534	23 618					
- fem år senare	20 973						
Nuvarande skattning av slutlig skadekostnad	21 000	24 000	27 000	27 000	39 000	41 000	
Totalt utbetalt	15 252	14 725	13 607	12 081	13 695	4 722	
Summa kvarstående reserv	5 721	8 893	13 250	14 848	25 238	36 550	104 500
Avsättning upptagen i balansräkningen	5 721	8 893	13 250	14 848	25 238	36 550	104 500
Avsättning avseende tidigare år							60 574
Total avsättning upptagen i balansräkningen							165 074

Skadekostnad för trafik, tkr

Skadeår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Uppskattad skadekostnad:							
- I slutet av skadeåret	167 817	169 877	156 798	164 741	201 894	210 175	
- ett år senare	189 808	188 573	161 373	170 305	202 688		
- två år senare	191 484	182 000	159 641	177 076			
- tre år senare	187 027	168 857	159 611				
- fyra år senare	169 793	162 506					
- fem år senare	164 737						
Nuvarande skattning av slutlig skadekostnad	165 000	162 000	160 000	177 000	203 000	210 000	
Totalt utbetalt	105 616	100 431	91 739	95 645	103 276	66 582	
Summa kvarstående reserv	59 121	62 075	67 872	81 431	99 412	143 593	513 504
Avsättning upptagen i balansräkningen	59 121	62 075	67 872	81 431	99 412	143 593	513 504
Avsättning avseende tidigare år							612 927
Total avsättning upptagen i balansräkningen							1 126 431

Reservsättningsrisk omfattar även livförsäkringsrisk som avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För bolaget utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor som påverkas av osäkerhet i långlevnadsrisk, kostnadsutveckling samt förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till de 15 kommuner som tidigare utgjorde Göteborgs och Bohus län. Detta innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region vilket innebär en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid till exempel storm eller andra naturkatastrofer som översvämningar, jordskred eller liknande.

Genom det interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen. Detta inträder då gruppens externa återförsäkringsskydd är uttömt. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och uppgår maximalt till 15 procent av bolagets egna kapital vid årets ingång.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolagets riskurvalsregler syftar till att säkerställa ett gott urval och en riktig bedömning samt kvantifiering av de risker som bolaget tecknar. Länsförsäkringsgruppens gemensamma riktlinjer för större risker anger gränser och krav för större försäkringsobjekt. I bolagets befogenhetsregler regleras också de gränser som olika befattningshavare har bland annat vad gäller accepterade av risk. Övervägande delen av sakförsäkringskontrakten löper på ett år med inbyggd möjlighet att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning. En viktig del av risikarbetet är också att ha kontroll över risker som kumulerar, det vill säga kan uppstå vid en och samma skada. Kontroll av kumulationsrisk görs för alla större försäkringsavtal och följer gruppens regler för återförsäkring.

Riskbegränsning genom återförsäkring

Bolaget deltar i ett riskutbyte tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagens åtaganden i försäkringsavtalen begränsas till vissa fastställda belopp, självbehåll, vilka gäller såväl per skada som per händelse men också totalt per skadeår. Självbehållet fastställs årligen av styrelsen och är för 2017 maximerat till 20 mkr i direkt affär. Största exponering i indirekt affär är 39 mkr.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i aktiekurser, räntesatser, valutakurser, fastighetsvärden med mera.

För Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän är det aktiekursrisken som är den mest påtagliga marknadsrisken. Fastighets-, ränte- och valutakursriskerna är av mindre omfattning, vilket beror på att en mindre andel av tillgångarna är exponerade mot dessa risker samt beroende på att dessa tillgångsklasser har lägre volatilitet.

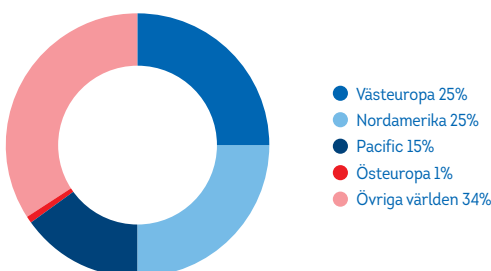
Bolaget har en riktlinje, Riktlinje för finansförvaltningen, för hur tillgångarna får placeras och till vilken risk detta får göras. Riktlinjen revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta interna regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Målet för finansförvaltningen är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och likviditet. Styrelsen erhåller månadsvis en kapitalrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placeringsstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till beslutade placeringsriktlinjer.

Aktierisk

Aktierisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har bolaget en aktieexponering på 4 912 (4 376) mkr. Genom att sprida placeringarna på olika branscher och geografiska marknader eftersträvas minskning av riskerna i aktieportföljen. En upp- eller nedgång av aktiekurserna med 10 procent påverkar bolagets resultat före skatt med 491 (438) mkr och det egna kapitalet med 383 (341) mkr.

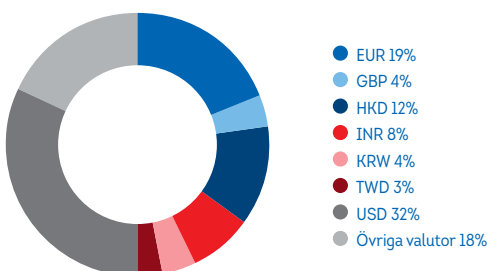
Geografisk fördelning av global noterad aktieportfölj

Valutarisk

Bolaget har tillgångar, främst aktiefonder, i utländsk valuta. Skulder i utländsk valuta finns i försäkringsrörelsen men är minimala. För att begränsa valutarisken kan delar av eller hela aktieexponeringen kurssäkras med hjälp av valutaterminer. Ränteplaceringar i utländsk valuta kurssäkras till största del. Valutaexponeringen uppgår till 1 712 (1 351) mkr.

Fördelning av valutaexponering global aktieportfölj

Ränterisk

Med ränterisk avses den känslighet för värdeförändring i tillgångar och skulder som följer av en ränteförändring. De mest räntekänsliga delarna av bolagets skulder är de försäkringstekniska avsättningarna med lång avvecklingstid, framförallt inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring. I händelse av sjunkande marknadsräntor ökar nuvärdet av dessa skulder och vice versa.

Bolagets ränteportfölj balanserar i stor utsträckning värdeförändringar som uppstår i skulden vid ränteförändringar eftersom portföljens värde ökar vid sjunkande räntor. Värdet av bolagets räntebärande tillgångar uppgår till 1 348 (1 540) mkr med en genomsnittlig löptid om 2,28 år. Ränteportföljen består huvudsakligen av företagsobligationer samt räntefonder.

Löptid	Räntebärande tillgångar	FTA brutto
löptid < 1 år	631	1 193
1 år ≤ löptid < 3 år	324	343
3 år ≤ löptid < 5 år	139	204
5 år ≤ löptid < 10 år	254	415
löptid ≥ 10 år	0	941
Totalt	1 348	3 096

Räntebärande tillgångar och försäkringstekniska avsättningar fördelade på löptid, mkr

Känslighetsanalys	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Räntenedgång -1 %	5,7	4,4
Ränteuppgång +1 %	-5,4	-4,2

Känslighetsanalys för räntebärande placeringar, mkr

Fastighetsrisk

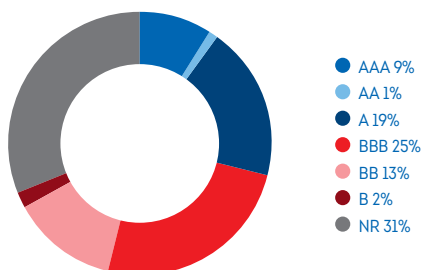
Bolagets exponering i fastigheter och fastighetsrelaterade tillgångar finns i det helägda dotterföretaget Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän Fastigheter AB och uppgår till totalt 1 599 (1 341) mkr. Portföljen är diversifierad på så sätt att den innehåller fastighetstillgångar huvudsakligen på Stockholms- och Göteborgsmarknaden men även i landets universitetsstäder. Inriktningen är kontors-, industri- och lagerfastigheter samt bostäder.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. Bolaget har som policy i finansförvaltningen att endast tillåta placeringar i värdepapper med relativt hög kreditvärdighet. Motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. De finansiella instrumentens maximala motpartsrisk motsvaras bäst av dess redovisade värden.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som har ett nedskrivningsbehov. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna utöver det som framgår av not 41 till 43.

Kreditvärdighet i räntebärande tillgångar enligt Standard & Poor's

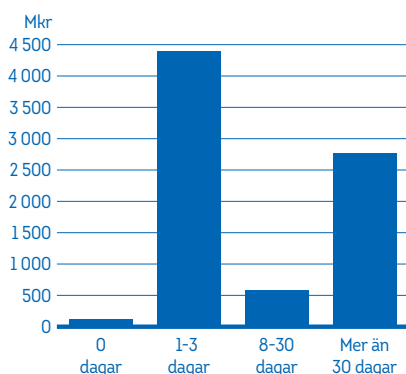
I avgiven återförsäkring är motpartsrisken, risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Bolaget har på balansdagen 309 (257) mkr i återförsäkrarens andel av oregrerade skador. Av dessa avser endast en mindre del externa återförsäkrare.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra ekonomiska åtaganden. För bolaget är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller liksom att bolaget har möjlighet att kräva delbetalning från återförsäkrare.

Bolaget har som målsättning att alltid ha en mycket god likviditet. Utöver detta finns alltid möjlighet att med 1-3 dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar. För löptidsanalys av finansiella tillgångar och skulder se not 38.

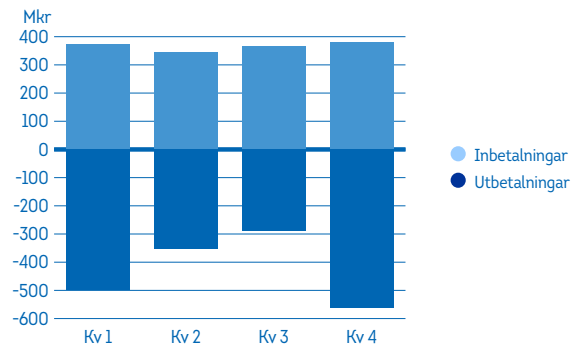
Tillgänglighet

Likviditeten i placeringstillgångarna mätt som antalet dagar inom vilka de kan göras tillgängliga.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på 94 (87) mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionsersättningar från Länsförsäkringar Bank AB, Länsförsäkringar Liv AB och Länsförsäkringar Fondliv AB uppgår till cirka 121 (109) mkr.

Fördelning av total in- och utbetalningar över året

Operativ risk

Med operativ risk menas risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. En viktig del av hanteringen av dessa risker är processarbete. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilken ligger till grund för beslut om åtgärder för att minska risker. Incidentrapportering är en annan viktig del av riskarbetet. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system och ligger till grund för analys och beslut om förebyggande åtgärder.

Valet av åtgärd för att reducera operativa risker varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär. Exempel på hur operativa risker hanteras är

- Policyanpassningar
- Anpassningar av processer eller arbetsrutiner
- Införande av kontroller
- Utbildning av medarbetare

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter för Länsförsäkringar Bank AB, Länsförsäkringar Liv AB och Länsförsäkringar Fondliv AB:s räkning. Som ersättning för detta får bolaget provision. För den förmedlade affären från Länsförsäkringar AB, främst inom Bank, finns en intjäningsrisk i form av minskade provisionsintäkter. Risk för reducering av provisionsintäkter finns bland annat till följd av kreditförluster upp till 80 procent i den förmedlade bankaffären och kan uppgå till 100 procent av kreditförlusten om bolaget ökat riskexponeringen utanför kreditinstruktionen. Kreditförlusten regleras genom avdrag på kommande provisionsintäkter.

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget. Avrundningsdifferenser kan förekomma.

Not 3 Premieinkomst		
Tkr	2017	2016
Direkt försäkring	1 454 737	1 361 276
Mottagen återförsäkring	79 546	80 555
Summa	1 534 283	1 441 831

Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		
Tkr	2017	2016
Överförd kapitalavkastning	89 784	94 955
Räntesats	3,77%	3,21%

Not 5 Utbetalda försäkringsersättningar						
Tkr	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrars andel		Försäkringsersättningar, f e r	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Utbetalda försäkringsersättningar	-902 105	-876 082	37 779	33 899	-864 326	-842 183
Utbetalda driftskostnader	-94 883	-96 406	-	-	-94 883	-96 406
Summa	-996 988	-972 488	37 779	33 899	-959 209	-938 589

Not 6 Driftskostnader 2017	
Moderbolaget	
Driftskostnader före funktionsindelning, tkr	
Personalkostnader	-302 993
Lokalkostnader	-37 815
Avskrivningar	-7 939
Övriga kostnader	-299 187
Provision från förmedlad affär	254 299
Summa	-393 635

Tkr	Anskaffning	Administration	Skadereglering	Förmedlad affär Liv, Bank, Hälsa, Agria	Finans	Summa
Provisioner mottagen återförsäkring	-3 626					-3 626
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-1 293					-1 293
Avskrivningar	-3 106	-1 895	-1 932	-1 006	0	-7 939
Personalkostnader	-92 203	-56 276	-57 367	-89 031	-8 116	-302 993
Provisioner	-58 015	0	0	-66 191	0	-124 206
Övriga driftskostnader	-57 884	-35 305	-35 988	-78 110	-590	-207 877
Provision från förmedlad affär	650	397	404	252 848	0	254 299
Summa	-215 477	-93 079	-94 883	18 510	-8 706	-393 635
Till kapitalförvaltning					8 706	8 706
Till försäkringsersättningar			94 883			94 883
Till övriga intäkter och kostnader				-18 510		-18 510
Summa	-215 477	-93 079	0	0	0	-308 556

Driftskostnader efter funktionsindelning, tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Anskaffningskostnader	-209 266	-204 843	-214 184	-204 843
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-1 293	3 381	-1 293	3 381
Administrationskostnader	-90 941	-88 625	-93 079	-88 625
Summa	-301 500	-290 087	-308 556	-290 087

Not 7	Personal och löner
--------------	---------------------------

Medeltalet anställda, ombud och franchise Moderbolag	2017			2016		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Verkställande direktör	1	0	1	1	0	1
Tjänstemän, kontor *	134	193	327	134	191	325
Fritidsombud			41			39
Specialombud			283			278
Franchise			54			54

*Omräknade till heltidsanställda och inkluderar projektanställda.

Könsfördelning i företagsledningen

Styrelsen	5	5	10	6	5	11
Övriga ledande befattningshavare	3	4	7	3	4	7

Medeltalet anställda Dotterföretag

Verkställande direktör	1	0	1	-	-	-
Tjänstemän, kontor *	15	11	26	-	-	-

*Omräknade till heltidsanställda och inkluderar projektanställda.

Könsfördelning i företagsledningen

Styrelsen	5	0	5	-	-	-
Övriga ledande befattningshavare	0	0	0	-	-	-

Kostnader för ersättningar till anställda, tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Löner och ersättningar m m	197 775	175 673	184 567	175 673
Sociala kostnader	102 649	90 048	95 763	90 048
varav pensionskostnader, förmånbaserade planer	25 531	26 298	25 531	26 298
varav pensionskostnader, avgiftsbaserade planer	10 257	7 473	7 971	7 473

För pensioner utöver trygghandelagens regler samt reservering avseende förtida uttag se not 34.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda samt sociala kostnader, tkr Moderbolag

	2017			2016		
	Styrelse och vd	Övriga anställda	Summa	Styrelse och vd	Övriga anställda	Summa
Löner och ersättningar m m	4 739	181 162	185 901	4 836	172 333	177 169
Sociala kostnader	3 082	93 053	96 135	3 066	87 421	90 487
varav pensionskostnader	1 640	34 233	35 873	1 578	34 093	35 671

Ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare, tkr

	Arvode/Grundlön	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa 2017	Summa 2016
Styrelsens och finanstutskottets ordförande, Hans Ljungkvist	379	-	-	379	70
Styrelsens och finanstutskottets ordförande, Sune Nilsson till och med 2017-03-31	96	-	-	96	496
Styrelseledamot, vice ordförande Lena Lind	169	-	-	169	179
Styrelseledamot, Lars Hjalmarson till och med 2017-03-31	38	-	-	38	126
Styrelseledamot och revisionsutskottets ordförande, Gunilla Rittgård	182	-	-	182	170
Styrelseledamot och bankutskottets ordförande, Ulf Ek	169	-	-	169	165
Styrelseledamot, Ingall Östman	131	-	-	131	131
Styrelseledamot, Märta Jansdotter	125	-	-	125	159
Styrelseledamot, Henrik Stenström	45	-	-	45	0
Vd, Ricard Robbstål	3 286	119	1 640	5 045	4 917
Andra ledande befattningshavare (7 personer till och med 2016-07-01 därefter 6 personer)	6 851	414	2 836	10 101	11 671

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode. Ersättning till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pension. Rörlig ersättning förekommer inte. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med vd utgör ledningsgruppen. Övriga förmåner avser tjänstebil, sjukvårdsförsäkring, lunch- och ränteförmån. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. Bolaget har förmånsbestämda och premiebestämda pensionsplaner.

Pensioner

Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta i SPP, FPK och Länsförsäkringar Liv. Pensionsavtalet med verkställande direktören innebär att 35 procent av årslönen avsätts till pension. Av övriga ledande befattningshavare har en person förmånsbestämd pension enligt kollektivavtal och fem personer premiebestämd pension.

Avgångsvederlag

I händelse av uppsägning från bolagets sida gäller för vd 24 månaders uppsägningstid. Vid egen uppsägning gäller sex månaders uppsägningstid.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda samt sociala kostnader, tkr

	2017		
	Styrelse och vd	Övriga anställda	Summa
Löner och ersättningar m m	2 206	13 208	15 414
Sociala kostnader	1 306	6 886	8 192
varav pensionskostnader	613	2 286	2 899

Ersättning till övriga befattningshavare

Rörlig ersättning/provision förekommer bland säljande personal och regleras i kollektivavtal. Denna personal tillhör inte kategorin anställda i ledande position och bedöms inte i sitt dagliga arbete utöva ett sådant inflytande att de kan påverka bolagets risknivå. Övriga befattningshavare har fast lön och gängse förmåner enligt gällande kollektivavtal för försäkringsbranschen. Rörlig ersättning på bolagsnivå förekommer i mindre omfattning till samtliga månadsavlönade med undantag av bolagsledning.

Berednings- och beslutsprocess

Bolagets styrelse har utsett ett Ersättningsutskott. I detta ingår styrelsens ordförande och vice ordförande. Utskottet bereder ersättning för och övriga villkor till verkställande direktör. Utskottet beslutar om ersättning för ledningsgrupp och för övriga anställda som är direktrapporterande till vd. Utskottet har även till uppgift att följa upp och revidera rörlig ersättning på bolagsnivå.

Redogörelse för bolagets ersättningar till anställda under 2017

Denna har presenterats för ordinarie bolagsstämma och finns från samma dag tillgänglig på bolagets webbplats.

Not 8 **Arvode och kostnadsersättning till revisorer**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Deloitte AB, tkr				
Revisionsuppdrag	-509	0	-486	0
Övriga tjänster	-66	0	-67	0
Summa	-575	0	-553	0
KPMG AB, tkr				
Revisionsuppdrag	-375	-635	-375	-613
Övriga tjänster	-45	-248	-45	-248
Summa	-420	-883	-420	-861

Beloppen inkluderar mervärdesskatt

Not 9 **Övriga tekniska kostnader**

Tkr	2017	2016
Cirka 7 procent av Länsförsäkringars andel av TFFs totala underskott	-5 856	-8 009
Summa	-5 856	-8 009

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFFs stadgar.

Not 10	Kapitalavkastning, intäkter
---------------	------------------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Hyresintäkter från byggnader och mark	70	268	70	268
Utdelningar				
utdelning svenska aktier och andelar	20 106	20 774	17 991	19 574
utdelning utländska aktier och andelar	18 133	14 674	18 133	14 674
Ränteintäkter				
obligationer och andra räntebärande värdepapper	19 771	24 947	19 771	24 947
övriga ränteintäkter	585	196	585	196
Valutakursvinster	10 544	6 435	10 544	6 435
Realisationsvinster				
byggnader och mark	0	1 370	0	1 370
aktier och andelar	149 328	118 829	149 328	118 829
obligationer och andra räntebärande värdepapper	16 041	24 276	16 041	24 276
derivat	10 109	5 489	10 109	5 489
Summa	244 687	217 258	242 572	216 058

Not 11	Orealiserade vinster på placeringstillgångar
---------------	---

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Byggnader och mark	0	-489	0	-489
Aktier och andelar	511 906	351 331	672 499	426 012
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-467	-5 713	-467	-5 713
Derivat	-3 677	-26	-3 677	-26
Summa	507 762	345 103	668 355	419 784

Not 12	Kapitalavkastning, kostnader
---------------	-------------------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Driftskostnader från byggnader och mark	-130	-211	-130	-211
Kapitalförvaltningskostnader	-10 172	-12 169	-10 143	-12 144
Räntekostnader	-5	-25	-5	-25
Valutakursförluster	-2 365	-720	-2 365	-720
Realisationsförluster				
aktier och andelar	-13 043	-18 489	-13 043	-18 489
obligationer och andra räntebärande värdepapper	-51	-2 105	-51	-2 105
derivat	-5 928	-16 911	-5 928	-16 911
Summa	-31 694	-50 630	-31 665	-50 605

Not 13	Orealiserade förluster på placeringstillgångar
---------------	---

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Byggnader och mark	0	170	0	170
Aktier och andelar	7 415	17 111	6 735	17 791
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 281	13 769	2 281	13 769
Derivat	1 029	-1 029	1 029	-1 029
Summa	10 725	30 021	10 045	30 701

Not 14	Nettoresultat av finansiella transaktioner
---------------	---

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Finansiella tillgångar				
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen, tkr				
<i>Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin</i>				
Aktier och andelar	822 957	588 803	840 247	586 102
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	43 458	59 106	43 458	59 106
Övriga fordringar	440	171	440	171
Värderingskategori handelsändamål				
Derivat	1 533	-11 448	1 533	-11 448
Summa	868 388	636 632	885 678	633 931
Finansiella skulder				
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen, tkr				
<i>Värderingskategori handelsändamål</i>				
Derivat	0	-1 029	0	-1 029
Summa	0	-1 029	0	-1 029

Not 15	Övriga intäkter och kostnader
---------------	--------------------------------------

Tkr	2017	2016
Provision från förmedlad affär, Liv och Hälsa	92 446	89 624
Provision från förmedlad affär, Bank	155 775	127 150
Provision från förmedlad affär, Agria	4 627	4 271
Summa övriga intäkter	252 848	221 045
Driftskostnader, Liv och Hälsa	-102 057	-100 449
Driftskostnader, Bank	-127 841	-116 349
Driftskostnader, Agria	-4 440	-3 824
Summa övriga kostnader	-234 338	-220 622
Summa övriga intäkter och kostnader	18 510	423

Not 16	Bokslutsdispositioner/Obeskattade reserver
---------------	---

	Moderbolaget	
Tkr	2017	2016
Utjämningsfond	19 774	19 774
Säkerhetsreserv		
Ingående balans	1 250 018	1 225 923
Årets avsättning/återföring	51 216	24 095
Utgående balans	1 301 234	1 250 018
Periodiseringsfond tax -13		
Ingående balans	14 417	14 417
Årets avsättning/återföring	0	0
Utgående balans	14 417	14 417
Periodiseringsfond tax -14		
Ingående balans	17 500	17 500
Årets avsättning/återföring	0	0
Utgående balans	17 500	17 500
Periodiseringsfond tax -15		
Ingående balans	20 000	20 000
Årets avsättning/återföring	0	0
Utgående balans	20 000	20 000
Periodiseringsfond tax -16		
Ingående balans	18 000	18 000
Årets avsättning/återföring	0	0
Utgående balans	18 000	18 000

Not 16 Bokslutsdispositioner/Obeskattade reserver, fortsättning

Tkr	Moderbolaget	
	2017	2016
Periodiseringsfond tax -17		
Ingående balans	19 000	0
Årets avsättning/återföring	0	19 000
Utgående balans	19 000	19 000
Överavskrivning		
<i>Inventarier</i>		
Ingående balans	7 948	8 765
Årets avskrivningar utöver plan	-1 101	-817
Utgående balans	6 847	7 948
Summa obeskattade reserver	1 416 772	1 366 657

Not 17 Skatter

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Aktuell skattekostnad (-) /skatteintäkt (+)				
Periodens skattekostnad/skatteintäkt	-2 866	-13 506	-313	-13 504
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-70	1 773	-70	1 773
Summa aktuell skatt	-2 936	-11 733	-383	-11 731
Uppskjuten skattekostnad (-) /skatteintäkt (+)				
Uppskjuten skatt på orealiserade vinster och förluster	-86 840	-59 412	-86 840	-59 412
Uppskjuten skatt avseende pensionskostnader	-1 691	-2 011	-1 691	-2 011
Uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver	-11 025	-9 300	0	0
Uppskjuten skatt hänförlig till immateriella tillgångar	470	0	0	0
Summa uppskjuten skatt	-99 086	-70 723	-88 531	-61 423
Totalt redovisad skattekostnad	-102 022	-82 456	-88 914	-73 154

Avstämning av effektiv skatt, tkr	Koncernen			
	2017 (%)	2017	2016 (%)	2016
Resultat före skatt		701 720		513 465
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22,0	-154 378	22,0	-112 962
Skatteeffekter av				
ej avdragsgilla kostnader	1,4	-9 882	2,4	-12 575
ej skattepliktiga intäkter	-9,2	64 669	-8,5	43 460
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0	-70	-0,3	1 773
Skatt hänförlig till utländsk källskatt	0,0	-313	0,0	-211
Schablonintäkt investeringsfond och periodiseringsfond	0,3	-2 048	0,4	-1 941
Redovisad skattekostnad	14,5	-102 022	16,1	-82 456

Avstämning av effektiv skatt, tkr	Moderbolaget			
	2017 (%)	2017	2016 (%)	2016
Resultat före skatt		661 868		468 511
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22,0	-145 611	22,0	-103 073
Skatteeffekter av				
ej avdragsgilla kostnader	0,8	-5 541	2,7	-12 575
ej skattepliktiga intäkter	-9,8	64 669	-9,2	42 871
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0	-70	-0,4	1 773
Skatt hänförlig till utländsk källskatt	0,0	-313	0,0	-211
Schablonintäkt investeringsfond och periodiseringsfond	0,3	-2 048	0,4	-1 939
Redovisad skattekostnad	13,4	-88 914	15,6	-73 154

Redovisat i balansräkningen
Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder hänför sig till följande

Tkr	Koncernen					
	Uppskjuten skattefordran (-)		Uppskjuten skatteskuld (+)		Netto	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Andra finansiella placeringstillgångar			484 974	398 134	484 974	398 134
Immateriella tillgångar			2 350	0	2 350	0
Obeskattade reserver			311 689	300 664	311 689	300 664
Pensionsavsättningar	-8 479	-10 170			-8 479	-10 170
Skattefordran/Skatteskuld	-8 479	-10 170	799 013	698 798	790 534	688 628

Tkr	Moderbolaget					
	Uppskjuten skattefordran (-)		Uppskjuten skatteskuld (+)		Netto	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Andra finansiella placeringstillgångar			484 974	398 134	484 974	398 134
Pensionsavsättningar	-8 479	-10 170			-8 479	-10 170
Skattefordran/Skatteskuld	-8 479	-10 170	484 974	398 134	476 495	387 964

Förändringar av uppskjuten skatt i temporära skillnader

Tkr	Koncernen			
	Balans 1 jan 2017	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat över balansräkningen	Balans 31 dec 2017
Andra finansiella placeringstillgångar	398 134	86 840	0	484 974
Immateriell tillgång	0	-470	2 820	2 350
Obeskattade reserver	300 664	11 025	0	311 689
Pensionsavsättningar	-10 170	1 691	0	-8 479
	688 628	99 086	2 820	790 534

Tkr	Koncernen			
	Balans 1 jan 2016	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat över balansräkningen	Balans 31 dec 2016
Andra finansiella placeringstillgångar	338 722	59 412	0	398 134
Immateriell tillgång	0	0	0	0
Obeskattade reserver	291 364	9 300	0	300 664
Pensionsavsättningar	-12 181	2 011	0	-10 170
	617 905	70 723	0	688 628

Tkr	Moderbolaget			
	Balans 1 jan 2017	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat över balansräkningen	Balans 31 dec 2017
Andra finansiella placeringstillgångar	398 134	86 840	0	484 974
Pensionsavsättningar	-10 170	1 691	0	-8 479
	387 964	88 531	0	476 495

Tkr	Moderbolaget			
	Balans 1 jan 2016	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat över balansräkningen	Balans 31 dec 2016
Andra finansiella placeringstillgångar	338 722	59 412	0	398 134
Pensionsavsättningar	-12 181	2 011	0	-10 170
	326 541	61 423	0	387 964

Not 18	Immateriella tillgångar
---------------	--------------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	0	0	0	0
Förvärv	34 972	0	22 154	0
Utgående anskaffningsvärde	34 972	0	22 154	0
Årets avskrivningar	-6 567	0	-4 431	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 567	0	-4 431	0
Utgående balans	28 405	0	17 723	0

Immateriella tillgångar har en beräknad nyttjandeperiod av fem år och skrivs av med 20 procent per år.

Not 19	Byggnader och mark
---------------	---------------------------

Tkr	2017	2016
Förvaltningsfastigheter		
Ingående anskaffningsvärde	2 991	7 121
Avyttring	0	-4 130
Utgående anskaffningsvärde	2 991	2 991
Ingående anskaffningsvärde	2 991	7 121
Avyttring	0	-4 130
Orealiserad värdeförändring tidigare år	1 159	609
Årets orealiserade värdeförändring	0	550
Utgående verkligt värde	4 150	4 150
Påverkan på periodens resultat		
Hyresintäkter	70	268
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-130	-211

Not 20	Aktier och andelar i dotterföretag
---------------	---

	2017		2016	
	Antal andelar	Ägarandel i %	Antal andelar	Ägarandel i %
Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän Fastigheter AB, 556683-5897 Säte: Göteborg, Sverige	1 000	100	1 000	100
Försäkringsgruppen Väst AB, 556524-3271 Säte: Göteborg Sverige	594	58,2	0	0

Tkr	Moderbolaget
Ingående anskaffningsvärde 2016-01-01	291 204
Aktieägartillskott	112 720
Anskaffning	0
Utgående anskaffningsvärde 2016-12-31	403 924
Ingående orealiserade värdeförändringar 2016-01-01	764 682
Årets orealiserade värdeförändring	168 150
Utgående orealiserade värdeförändringar 2016-12-31	932 832
Verkligt värde 2016-12-31	1 336 756
Ingående anskaffningsvärde 2017-01-01	403 924
Aktieägartillskott	-24 000
Anskaffning	15 185
Utgående anskaffningsvärde 2017-12-31	395 109
Ingående orealiserade värdeförändringar 2017-01-01	932 832
Årets orealiserade värdeförändring	282 130
Utgående orealiserade värdeförändringar 2017-12-31	1 214 962
Verkligt värde 2017-12-31	1 610 071

	Koncernen			
	2017		2016	
	Antal andelar	Ägarandel i %	Antal andelar	Ägarandel i %
Platzer Fastigheter Holding AB (publ), 556746-6437 Säte: Göteborg, Sverige	20 203 112	16,9	20 203 112	16,9

	Moderbolaget			
	2017		2016	
	Antal andelar	Ägarandel i %	Antal andelar	Ägarandel i %
Göteborgs Försäkringsmäklare Per Dahlkvist AB, 556340-8573 Säte: Göteborg, Sverige	0	0	480	48
Nordic Försäkring Göteborg - Växjö Holding AB, 556793-6439 Säte: Göteborg, Sverige	0	0	69 561	48
Försäkringsgruppen Väst AB, 556524-3721 Säte: Göteborg, Sverige	0	0	490	48

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Redovisat värde vid årets ingång	804 226	622 607	57 067	57 366
Förvärv	0	121 219		
Minskning upparbetat övervärde pga utdelning	-22 223	-22 390		
Ägd andel av årets resultat	157 827	82 790		
Årets nedskrivningar			0	-299
Avyttring	-70 288	0	-57 067	0
Redovisat värde vid årets utgång	869 542	804 226	0	57 067

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Minskning upparbetat övervärde p g a utdelning	-22 223	-22 389		
Ägd andel av årets resultat	157 827	82 790		
Utdelning	24 623	22 389	6 499	5 928
Realiserad förlust	-33 411	0	-20 191	0
Andel i intresseföretags resultat	126 816	82 790	-13 692	5 928

Tkr	2017				
	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget Kapital
Ägd andel av:					
Platzer Fastigheter Holding AB (publ), 556746-6437*	158 691	157 827	2 503 566	1 634 024	869 542
Göteborgs Försäkringsmäklare Per Dahlkvist AB, 556340-8573	0	0	0	0	0
Nordic Försäkring Göteborg - Växjö Holding AB, 556793-6439	0	0	0	0	0
Försäkringsgruppen Väst AB, 556524-3721	0	0	0	0	0

* För ytterligare information se bolagets hemsida www.platzer.se

Tkr	2016				
	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget Kapital
Ägd andel av:					
Platzer Fastigheter Holding AB (publ), 556746-6437	110 188	74 186	1 992 387	1 258 448	733 939
Göteborgs Försäkringsmäklare Per Dahlkvist AB, 556340-8573	5 153	2 203	1 028	73	955
Nordic Försäkring Göteborg - Växjö Holding AB, 556793-6439	13 357	3 065	12 192	3 791	8 401
Försäkringsgruppen Väst AB, 556524-3721	19 760	3 336	5 240	1 827	3 413

Not 22	Aktier och andelar
---------------	---------------------------

Tkr	2017		2016	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska noterade aktier och andelar	867 401	1 363 885	828 946	1 283 050
Svenska onoterade aktier och andelar	756 278	1 836 262	736 093	1 671 743
Utländska noterade aktier och andelar	1 014 384	1 518 266	861 142	1 164 180
Utländska onoterade aktier och andelar	42 066	193 710	44 461	186 558
Summa	2 680 129	4 912 123	2 470 642	4 305 531
Koncernen				
Svenska onoterade aktier och andelar som tillkommer i koncernen	180 953	724 747	180 953	602 531
Summa	180 953	724 747	180 953	602 531
Summa aktier och andelar i koncernen	2 861 082	5 636 870	2 651 595	4 908 062

För fullständig förteckning över aktier och andelar, vänligen kontakta Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän.

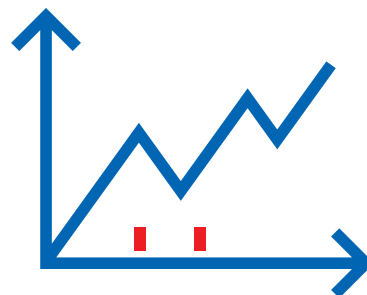
Not 23	Obligationer och andra räntebärande värdepapper
---------------	--

Tkr	2017		2016	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Övriga svenska emittenter	314 631	323 352	535 489	547 599
Övriga utländska emittenter	187 119	189 875	281 471	290 775
Andelar i räntebärande fonder	671 463	718 826	433 006	468 618
Summa	1 173 213	1 232 053	1 249 966	1 306 992
Varav noterade värdepapper	1 107 738	1 160 822	1 184 303	1 237 467
Positiv skillnad till följd av att verkligt värde överstiger nominella värden		21 107		23 533
Negativ skillnad till följd av att verkligt värde ej överstiger nominella värden		-936		-9 203

För fullständig förteckning över obligationer och andra räntebärande värdepapper, vänligen kontakta Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän.

Not 24	Derivat
---------------	----------------

Tkr	2017		2016	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Valutaterminer tillgång (+)	-	0	-	3 676
Valutaterminer skuld (-)	-	0	-	-1 029
Summa	0	0	0	2 647

Tkr	Koncernen			
	2017		2016	
Finansiella tillgångar	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen				
<i>Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin</i>				
Aktier och andelar	3 309 296	6 506 412	3 158 931	5 712 288
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 173 213	1 232 053	1 249 966	1 306 992
Upplupna räntetäkter	-	2 265	-	5 043
<i>Värderingskategori handelsändamål</i>				
Derivat	-	0	-	3 676
Summa	4 482 509	7 740 730	4 408 897	7 027 999
Finansiella skulder				
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen				
<i>Värderingskategori handelsändamål</i>				
Derivat	-	0	-	-1 029
Summa	0	0	0	-1 029

Tkr	Moderbolaget			
	2017		2016	
Finansiella tillgångar	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen				
<i>Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin</i>				
Aktier och andelar	3 075 238	6 522 194	2 874 565	5 642 287
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 173 213	1 232 053	1 249 966	1 306 992
Upplupna räntetäkter	-	2 265	-	5 043
<i>Värderingskategori handelsändamål</i>				
Derivat	-	0	-	3 676
Summa	4 248 451	7 756 512	4 124 531	6 957 998
Finansiella skulder				
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen				
<i>Värderingskategori handelsändamål</i>				
Derivat	-	0	-	-1 029
Summa	0	0	0	-1 029

Tkr	Koncernen			
	2017			
Information om finansiella instruments verkliga värden	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	2 882 151	0	3 624 261	6 506 412
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 232 053	0	0	1 232 053
Derivat	0	0	0	0
Upplupna räntetäkter	2 265	0	0	2 265
Summa	4 116 469	0	3 624 261	7 740 730
Finansiella skulder				
Derivat	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0

Tkr	2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Information om finansiella instruments verkliga värden				
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	2 447 231	3 167 842	97 215	5 712 288
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 306 992	0	0	1 306 992
Derivat	3 676	0	0	3 676
Upplupna räntetäkter	5 043	0	0	5 043
Summa	3 762 942	3 167 842	97 215	7 027 999
Finansiella skulder				
Derivat	-1 029	0	0	-1 029
Summa	-1 029	0	0	-1 029

Not 25 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder, fortsättning

Tkr	Moderbolaget			
	2017			
Information om finansiella instruments verkliga värden				
Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	2 882 151	0	3 640 043	6 522 194
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 232 053	0	0	1 232 053
Derivat	0	0	0	0
Upplupna ränteintäkter	2 265	0	0	2 265
Summa	4 116 469	0	3 640 043	7 756 512
Finansiella skulder				
Derivat	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0
2016				
Information om finansiella instruments verkliga värden				
Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	2 447 231	1 831 372	1 363 684	5 642 287
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 306 992	0	0	1 306 992
Derivat	3 676	0	0	3 676
Upplupna ränteintäkter	5 043	0	0	5 043
Summa	3 762 942	1 831 372	1 363 684	6 957 998
Finansiella skulder				
Derivat	-1 029	0	0	-1 029
Summa	-1 029	0	0	-1 029

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Specifikation av nivå 3	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Aktier och andelar				
Ingående balans	97 215	94 538	1 363 684	1 082 513
Omklassificering från nivå 2 till 3	3 167 842	0	1 831 372	0
Redovisade vinster och förluster i årets resultat	405 144	4 633	429 455	170 407
Anskaffningsvärde förvärv	29 004	967	44 189	113 687
Likvid vid försäljning	-74 944	-2 923	-28 657	-2 923
Summa	3 624 261	97 215	3 640 043	1 363 684

Not 26 Fordringar avseende direkt försäkring

Tkr	2017	2016
Fordringar hos försäkringstagare	262 829	246 916
Fordringar hos försäkringsföretag	26 834	25 577
Summa	289 663	272 493

Av fordringar hos försäkringstagare förväntas 0 kronor att bli återvunna mer än tolv månader efter balansdagen.

Not 27	Materiella tillgångar
---------------	------------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Anskaffningsvärde materiella tillgångar				
Ingående balans	41 208	38 552	41 208	38 552
Årets inköp	5 385	3 000	2 626	3 000
Avyttringar	-717	-344	-717	-344
Utgående balans	45 876	41 208	43 117	41 208
Avskrivningar materiella tillgångar				
Ingående balans	-25 475	-22 208	-25 475	-22 208
Årets avskrivningar	-5 778	-3 543	-3 508	-3 543
Avyttringar	717	276	717	276
Utgående balans	-30 536	-25 475	-28 266	-25 475
Utgående balans materiella tillgångar	15 340	15 733	14 851	15 733

Planenlig avskrivning har gjorts på inventarier efter deras ekonomiska livslängd varierande från 3 - 10 år.

Not 28	Förutbetalda anskaffningskostnader
---------------	---

Tkr	2017	2016
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	32 093	28 714
Årets avskrivning	-32 093	-28 714
Årets avsättning	30 800	32 093
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	30 800	32 093
Anskaffningskostnader med avskrivningstid inom 1 år	30 800	32 093
överstigande 1 år	-	-

Not 29	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
---------------	--

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Förutbetalda kostnader	51 233	38 484	51 233	38 484
Upplupna intäkter	106 207	76 992	101 192	76 992
Summa	157 440	115 476	152 425	115 476

Not 30	Eget kapital
---------------	---------------------

Bundet kapital

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara den del av nettovinsten som inte gick åt för täckning av balanserad förlust.

Fritt kapital

Balanserat resultat

Utgörs av föregående års fria egna kapital och blir tillsammans med årets resultat summa fritt kapital.

För specifikation av förändringar i eget kapital se Rapport över förändringar i eget kapital.

Not 31	Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
---------------	--

Tkr	2017			2016		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	586 574	0	586 574	564 578	0	564 578
Premieinkomst	1 534 283	-77 777	1 456 506	1 441 831	-77 385	1 364 446
Intjänade premier under perioden	-1 492 091	77 777	-1 414 314	-1 419 835	77 385	-1 342 450
Utgående balans	628 766	0	628 766	586 574	0	586 574
Avsättning för kvardröjande risker						
Ingående balans	0	0	0	0	0	0
Tidigare års avsättning som tagits till resultatet	0	0	0	0	0	0
Nya avsättningar under perioden	0	0	0	0	0	0
Utgående balans	0	0	0	0	0	0
Total utgående balans	628 766	0	628 766	586 574	0	586 574

Not 32 Avsättning för oreglerade skador						
Tkr	2017			2016		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	815 986	-146 354	669 632	648 154	-89 308	558 846
Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	1 186 477	-162 651	1 023 826	1 190 693	-167 318	1 023 375
Avsättning för skadelivräntor	385 155	0	385 155	362 775	0	362 775
Avsättning för skaderegleringskostnad	79 732	0	79 732	68 872	0	68 872
Utgående balans	2 467 350	-309 005	2 158 345	2 270 494	-256 626	2 013 868
Ingående balans	2 270 494	-256 626	2 013 868	2 354 117	-347 514	2 006 603
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	637 827	-79 233	558 594	466 803	-5 073	461 730
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	-440 971	26 854	-414 117	-550 426	95 961	-454 465
Utgående balans	2 467 350	-309 005	2 158 345	2 270 494	-256 626	2 013 868
Bolaget diskonterar olycksfall, trafik och skadelivräntor. Övrig affär är odiskonterad.						
Effekt av beståndsoverlåtelse	2017-12-31					
Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna	14 752					
Effekt av beståndsoverlåtelse redovisad i balansräkningen	14 752					

Not 33 Avsättning för återbäring		
Tkr	2017	2016
Ingående balans	375 774	201 481
Under året reglerad återbäring	-341 404	-35 707
Återförd återbäring från tidigare år över resultaträkningen	-31 889	0
Årets avsättning för återbäring	225 000	210 000
Avsättning för återbäring	227 481	375 774

Not 34 Pensioner och andra förpliktelser		
Tkr	2017	2016
Reserverad pensionskostnad avseende förtida uttag utöver tryggandelagens regler	4 235	12 018
Avsättning till pensioner	4 235	12 018
Reserverad pensionskostnad ovan avser avsättning för personal födda 1955 eller tidigare, som enligt avtal har möjlighet att gå i pension vid 62-års ålder. Kostnaden för förmåns- och avgiftsbestämda pensioner redovisas i not 7.		

Not 35 Skulder avseende direkt försäkring		
Tkr	2017	2016
Skulder till försäkringstagare	167 666	161 434
Skulder till försäkringsföretag	461	180
Summa	168 127	161 614

Not 36 Övriga skulder						
Återstående löptid övriga skulder, tkr	Koncernen					
	2017			2016		
	På anfordran	< 1 månad	Totalt	På anfordran	< 1 månad	Totalt
Övriga skulder	8 266	45 751	54 017	11 789	43 991	55 780
Utgående balans	8 266	45 751	54 017	11 789	43 991	55 780
Återstående löptid övriga skulder, tkr	Moderbolaget					
	2017			2016		
	På anfordran	< 1 månad	Totalt	På anfordran	< 1 månad	Totalt
Övriga skulder	8 266	44 514	52 780	11 789	43 991	55 780
Utgående balans	8 266	44 514	52 780	11 789	43 991	55 780

Not 37 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Semesterlöneskuld	12 228	11 055	11 303	11 055
Löner och provisioner	30 730	29 070	30 385	29 070
Sociala kostnader	13 232	12 206	12 344	12 206
Löneskatt	17 324	17 277	16 113	17 277
Övrigt	6 999	5 853	6 316	5 830
Summa	80 513	75 461	76 461	75 438

Not 38 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Tkr	Koncernen			Moderbolaget		
	2017			2017		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Övriga immateriella tillgångar	6 567	21 838	28 405	4 431	13 292	17 723
Byggnader och mark		4 150	4 150		4 150	4 150
Aktier och andelar i dotterföretag			0		1 610 071	1 610 071
Aktier och andelar i intresseföretag		869 542	869 542			0
Aktier och andelar	491 212	5 145 658	5 636 870	491 212	4 420 911	4 912 123
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	109 883	1 122 170	1 232 053	109 883	1 122 170	1 232 053
Derivat			0			0
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		884	884		884	884
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	90 000	219 005	309 005	90 000	219 005	309 005
Fordringar avseende direkt försäkring	289 663		289 663	289 663		289 663
Fordringar avseende återförsäkring	47 978		47 978	47 978		47 978
Övriga fordringar	88 377		88 377	88 377		88 377
Materiella tillgångar	5 778	9 562	15 340	3 508	11 343	14 851
Kassa och bank	113 731		113 731	106 145		106 145
Aktuell skattefordran	23 222		23 222	21 882		21 882
Upplupna räntetäkter	2 405		2 405	2 405		2 405
Förutbetalda anskaffningskostnader	30 800		30 800	30 800		30 800
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	136 120	21 320	157 440	131 105	21 320	152 425
Summa tillgångar	1 435 736	7 414 129	8 849 865	1 417 389	7 423 146	8 840 535
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	628 766		628 766	628 766		628 766
Oreglerade skador	525 000	1 942 350	2 467 350	525 000	1 942 350	2 467 350
Återbäring	227 481		227 481	227 481		227 481
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	3 808	427	4 235	3 808	427	4 235
Skatter	49 952	740 582	790 534	49 952	426 543	476 495
Skulder avseende direkt försäkring	168 127		168 127	168 127		168 127
Skulder avseende återförsäkring	34 898		34 898	34 898		34 898
Derivat			0			0
Övriga skulder	54 017		54 017	52 780		52 780
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	64 442	16 071	80 513	61 607	14 854	76 461
Summa skulder och avsättningar	1 756 491	2 699 430	4 455 921	1 752 419	2 384 174	4 136 593

Not 38 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder, fortsättning

Tkr	Koncernen			Moderbolaget		
	2016			2016		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Övriga immateriella tillgångar			0			0
Byggnader och mark		4 150	4 150		4 150	4 150
Aktier och andelar i dotterföretag			0		1 336 756	1 336 756
Aktier och andelar i intresseföretag		804 226	804 226		57 067	57 067
Aktier och andelar	430 553	4 477 509	4 908 062	430 553	3 874 978	4 305 531
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	87 862	1 219 130	1 306 992	87 862	1 219 130	1 306 992
Derivat	3 676		3 676	3 676		3 676
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		1 011	1 011		1 011	1 011
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	25 000	231 626	256 626	25 000	231 626	256 626
Fordringar avseende direkt försäkring	272 493		272 493	272 493		272 493
Fordringar avseende återförsäkring	43 725		43 725	43 725		43 725
Övriga fordringar	49 153		49 153	49 153		49 153
Materiella tillgångar	3 543	12 190	15 733	3 543	12 190	15 733
Kassa och bank	224 874		224 874	224 566		224 566
Aktuell skattefordran	8 576		8 576	8 576		8 576
Upplupna räntetäkter	5 043		5 043	5 043		5 043
Förutbetalda anskaffningskostnader	32 093		32 093	32 093		32 093
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	98 425	17 051	115 476	98 425	17 051	115 476
Summa tillgångar	1 285 016	6 766 893	8 051 909	1 284 708	6 753 959	8 038 667
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	586 574		586 574	586 574		586 574
Oreglerade skador	479 000	1 791 494	2 270 494	479 000	1 791 494	2 270 494
Återbäring	375 774		375 774	375 774		375 774
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	6 705	5 313	12 018	6 705	5 313	12 018
Skatter	43 097	645 531	688 628	43 097	344 867	387 964
Skulder avseende direkt försäkring	161 614		161 614	161 614		161 614
Skulder avseende återförsäkring	31 109		31 109	31 109		31 109
Derivat	1 029		1 029	1 029		1 029
Övriga skulder	53 230	2 550	55 780	53 230	2 550	55 780
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	59 649	15 812	75 461	59 626	15 812	75 438
Summa skulder och avsättningar	1 797 781	2 460 700	4 258 481	1 797 758	2 160 036	3 957 794

Not 39 Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,2 procent. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,4 procent, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,6 procent, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Not 40 Specifikationer till kassaflödesanalys

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Avskrivningar av tillgångar	10 257	3 542	7 940	3 542
Rearesultat försäljning av materiella tillgångar	-157	-72	-157	-72
Rearesultat försäljning av finansiella placeringstillgångar	-144 444	-118 174	-144 444	-118 174
Orealiserad värdeförändring finansiella placeringstillgångar	-640 871	-435 822	-678 401	-450 485
Avsättning till pensioner	-7 783	-6 947	-7 783	-6 947
Försäkringstekniska avsättningar f e r	38 376	203 554	38 376	203 554
Summa justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-744 622	-353 919	-784 469	-368 582

Not 41	Ställda säkerheter
---------------	---------------------------

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Tillgångar ställda till förmån för försäkringstagarna för att täcka försäkringstekniska avsättningar*	2 515 601	2 270 200	2 515 601	2 270 200
Övriga ställda pantar och säkerheter	Inga	Inga	Inga	Inga

* Enligt FRL (2010:2043) Kap 6:11

Not 42	Eventualförpliktelser
---------------	------------------------------

Ansvaret för 80 procent av uppkomna kreditförluster i förmedlade krediter tillhörande Länsförsäkringar Bank Göteborg och Bohuslän. Kreditförlusten regleras genom avdrag på kommande provisionsintäkter tills kreditförlusten är reglerad.

I egenskap av delägare i Länsförsäkringsbolagens Fastighetshandelsbolag Humlegården ansvaras för detta bolags förpliktelser med 4 procent.

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen (TFF). Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i TFF.

Not 43	Investeringsåtaganden
---------------	------------------------------

Kvarvarande åtagande, tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Enligt avtal med finansiella institut har bolaget förbundit sig att investera följande belopp.	179 749	92 143	179 749	92 143

Not 44	Disposition av moderbolagets vinst eller förlust 2017
---------------	--

Till bolagstämmans förfogande står följande vinstmedel, tkr

Balanserat resultat	2 699 216
Årets resultat	572 954
Totalt	3 272 170

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel, 3 272 170 tkr, disponeras enligt följande:

Balanseras i ny räkning	3 272 170
Summa	3 272 170

Not 45	Närstående
---------------	-------------------

De 23 länsförsäkringsbolagen har valt att organisera vissa gemensamma verksamheter i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar. Tjänster tillhandhålls av Länsförsäkringar AB gentemot länsförsäkringsbolagen avseende utförande av utvecklingsprojekt och ovan beskrivna service. Prissättning för serviceverksamhet inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna rättvist inom länsförsäkringsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel. Dessutom har bolaget under 2017 löpande transaktioner som omfattar kostnader och provisionersättning avseende försäljning och kundvård för den av Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän förmedlade affären, se not 15. Som närstående räknar Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän även övriga bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Moderbolaget har en närstående relation med sina dotterföretag se not 20. Det ena dotterföretagets verksamhet består i att äga och förvalta aktier i fastighetsbolag och det andra dotterföretaget bedriver förmedlingsverksamhet i enlighet med lagen om Försäkringsförmedling. Under året har bolaget gjort tilläggsförvärv i Försäkringsgruppen Väst AB som då övergått till dotterföretag. Övriga intresseföretag har avyttrats. Försäkringsgruppen Väst AB har mottagit cirka 40 mkr i provisioner för anskaffning av försäkringar. I övrigt har marginella inköp eller försäljningar skett under året.

Samtliga transaktioner mellan närstående parter baseras på marknadsmässiga villkor.

Tkr	2017			
	Intäkter	Kostnader	Fordringar	Skulder
Länsförsäkringar AB	256 711	353 571	127 655	11 953
Länsförsäkringsbolagen	11 523	7 292	2 362	368
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling	10 739	8 944	481	510
Länsförsäkringar Märklarservice AB	3 092	7 993	0	877

Tkr	2016			
	Intäkter	Kostnader	Fordringar	Skulder
Länsförsäkringar AB	225 056	343 699	81 926	2 225
Länsförsäkringsbolagen	12 990	10 266	2 488	415
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling	8 472	5 774	248	510
Länsförsäkringar Märklarservice AB	3 015	7 784	0	855

Försäkringsklasser, tkr	Totalt 2017	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon övriga klasser	Trafik, ansvar mot tredje man	Brand- och annan egen- domsskada	Allmän ansvarighet	Rättsskydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieinkomst, brutto	1 534 283	127 181	368 939	221 880	648 720	35 686	52 331	1 454 737	79 546
Premieintäkt, brutto	1 492 091	115 456	358 824	216 735	636 261	35 018	51 329	1 413 623	78 468
Försäkringsersättningar, brutto	-1 179 093	-83 224	-237 224	-206 544	-568 269	-22 365	-22 918	-1 140 544	-38 549
Driftskostnader, brutto	-308 556	-31 277	-60 958	-37 961	-153 749	-8 571	-12 414	-304 930	-3 626
Resultat av avgiven återförsäkring	12 382	-1 173	-7 486	7 414	12 875	300	452	12 382	0
Skadeprocent, brutto	-79,0	-72,1	-66,1	-95,3	-89,3	-63,9	-44,6	-80,7	-49,1

Göteborg den 1 mars 2018

Hans Ljungkvist

Lena Lind

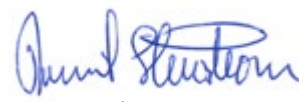
Ulf Ek

Märta Jansdotter

Gunilla Rittgård

Henrik Stenström

Ingalill Östman

Ricard Robbstål

Fredrik Haglund

Anna Linnér

Vår revisionsberättelse har avlämnats den 1 mars 2018

Jan Palmqvist
auktoriserad revisor
Deloitte AB

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän,
organisationsnummer 558500-8039

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän för räkenskapsåret 2017-01-01 – 2017-12-31. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 6-41 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det

granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övrig upplysning

Företagets finansiella rapporter för det räkenskapsår som slutade den 31 december 2016 reviderades av en annan revisor som i sin revisors rapport daterad 1 mars 2017 lämnade ett omodifierat uttalande om dessa rapporter.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Försäkringstekniska avsättningar – inträffade men ej rapporterade skador

I enlighet med not 32 uppgår per 31 december 2017 Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän's försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador brutto, före återförsäkrarens andel, till 2 467 350 TSEK och netto, efter återförsäkrarens andel till 2 158 345 TSEK. Av totala avsättningar för oreglerade skador utgörs avsättningar för inträffade men ännu ej rapporterade skador till brutto 1 186 477 TSEK och netto till 1 023 826 TSEK.

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän's avsättningar för ännu ej rapporterade skador är en väsentlig post i balansräkningen som baseras på komplexa aktuariella beräkningar och antaganden. Resultatet av bolagets bästa bedömning avseende avsättningsbehovet för inträffade men ej rapporterade skador är beroende av historik och datakvalité. De mest centrala antagandena med störst påverkan av posternas storlek är bedömningar av framtida ersättningsutflöden och diskonteringsfaktorer för hänförliga kassaflöden.

I not 1 framgår de väsentliga uppskattningar och bedömningar som beräkningarna av de inträffade men ej rapporterade skadorna bygger på och not 2 behandlar Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän's risker och riskhantering kopplat till bedömningar av inträffade men ej rapporterade skador. Felaktiga bedömningar av ovanstående parametrar kan påverka värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna väsentligt och därför bedöms detta vara ett område av särskild betydelse i vår revision.

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän har implementerat interna kontroller i anslutning till värderingen av de inträffade men ej rapporterade skadorna.

Våra revisionsåtgärder har omfattat men inte uteslutande bestått av:

- Vi har granskat utformningen och effektiviteten av de kontroller som vi bedömt vara mest relevanta såsom kontroller kopplat till försäkringssystemens datakvalité, val av beräkningsmodell, bedömning av antaganden samt utvärdering och analys av rimligheten i utfallen.
- Vi har involverat aktuariesspecialister för att utföra kontrollberäkningar och utmana Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän's modeller för beräkning av okända men ej rapporterade skador.
- Vi har även utvärderat om notupplysningarna kopplat till de försäkringstekniska avsättningarna är rättvisande och fullständiga baserat på koncernens redovisningsprinciper.

Värdering av finansiella placeringstillgångar där noterade priser saknas (nivå 3)

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän's placeringstillgångar uppgår till 7 742 615 TSEK per 31 december 2017 och tillgångarna värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 25 framgår det redovisade värdet av placeringstillgångar som klassificeras som nivå 3 utifrån IFRS 13. Värdet av totala finansiella placeringstillgångar där noterade priser saknas uppgår till 3 624 261 TSEK. Klassificeringen av aktier och andelar inom nivå 3 avser i huvudsak innehav i LFAB, fastigheter och andra onoterade innehav.

Risken i samband med värdering av finansiella placeringstillgångar till verkligt värde

är i huvudsak relaterade till tillgångar som ej handlas på en aktiv marknad och som därmed kräver bedömning av verkligt värde. Dessa tillgångar klassificeras som nivå 3 enligt IFRS 13 och värderas med hjälp av modeller som i hög utsträckning bygger på icke observerbara marknadspriser. I not 1 och 25 i årsredovisningen framgår det en redogörelse av tillämpade redovisningsprinciper vid värdering av Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän placeringstillgångar inom nivå 3. Not 2 behandlar Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän aktiekursrisk.

De antaganden och modeller som används vid beräkningen av värderingen av dessa tillgångar är föremål för uppskattningar och bedömningar och området är därmed av särskild betydelse i vår revision.

Våra revisionsåtgärder har omfattat men inte uteslutande bestått av:

- För innehavet i LFAB har vi granskat värderingen mot externa värderingsintyg som Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän har erhållit.
- Vi har utvärderat rimligheten i de externa värderingskällornas resultat baserat på publik tillgänglig information om motpartens finansiella rapportering. I tillägg har vi även kontrollerat att använd värderingsmetod är i enlighet med normgivning och branschpraxis.
- Vi har även utvärderat om notupplysningarna kopplat till placeringstillgångar där noterade priser saknas är rättvisande och fullständiga.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2-5 och 46-51. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
 - utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
 - inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden. Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.
- Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkes-

etiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

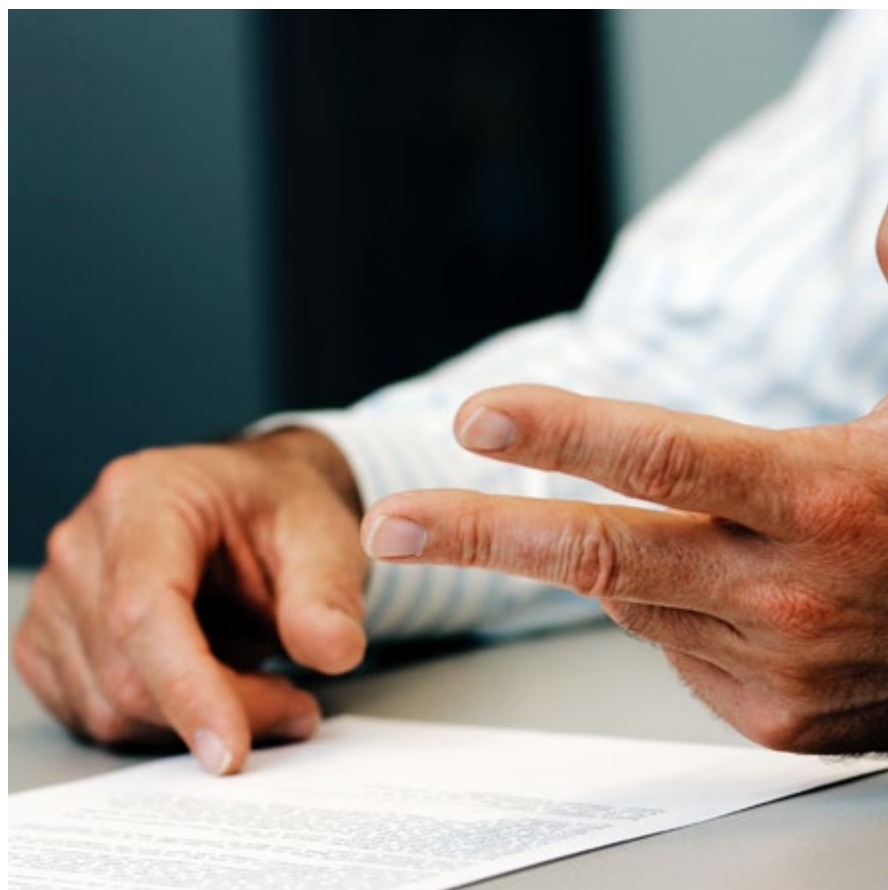
Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer

på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Deloitte AB, utsågs till Länsförsäkringar Göteborg och Bohusläns revisor av bolagsstämman 2017-03-30 och har varit bolagets revisor sedan 2017-03-30.

Stockholm den 1 mars 2018

Jan Palmqvist
auktoriserad revisor Deloitte AB

Styrelse

Styrelse från vänster - Anna Linnér, Lena Lind, Henrik Stenström, Gunilla Rittgård, Ricard Robbstål, Ulf Ek, Hans Ljungkvist, Ingalill Östman, Fredrik Haglund och Märta Jansdotter

Hans Ljungkvist

Göteborg styrelsens ordförande
egen företagare, Hans Ljungkvist AB
invald 2016, vald till och med 2019
vald som ordförande 2017, vald till och med 2018

Lena Lind

Göteborg styrelsens vice ordförande
egen företagare, konsult
invald 2003, vald till och med 2018

Ulf Ek

Göteborg finansdirektör, Wallenstam AB
invald 2009, vald till och med 2019

Märta Jansdotter

Göteborg vd, Gröna Gårdar AB
invald 2015, vald till och med 2018

Gunilla Rittgård

Onsala vd, Mediq Sverige AB
invald 2007, vald till och med 2019

Henrik Stenström

Uddevalla egen företagare, Norrkila AB
invald 2017, vald till och med 2020

Ingalill Östman

Göteborg kommunikationsdirektör, Castellum
invald 2014, vald till och med 2020

Ricard Robbstål

Mölnadal verkställande direktör

Arbetsstagarrepresentanter

Fredrik Haglund

Göteborg personalrepresentant, säljare Sak företag

Anna Linnér

Göteborg personalrepresentant, företagsskador Sak

Ledning

Ledningsgrupp från vänster - Ricard Robbstål, Helena Johnsson, Annika Lundberg, Björn Schedwin, Anders Tykeson, Ann-Charlotte Holm och Karolin Lindeman

Ricard Robbstål

verkställande direktör

Helena Johnsson

affärsområdeschef Sak Sälj och Marknad

Annika Lundberg

affärsområdeschef Bank och Liv

Björn Schedwin

affärsområdeschef Sak och Skador

Anders Tykeson

finanschef

Ann-Charlotte Holm

affärsstödschef

Karolin Lindeman

HR-chef

Valberedning

Sara Wallin

Göteborg valberedningens ordförande
vd Almi Företagspartner Väst

Benny Karlsson

Lysekil ledamot
egen företagare, styrelseuppdrag

Lena Lilja

Uddevalla vice ordförande
vd Lena Lilja & Co AB

Monica Crusner

Göteborg ledamot
advokat, vd Crusner Advokatbyrå

Helén Eriksson-Elf

Göteborg ledamot
stadsdirektör Sundbybergs stad

Kontrollfunktioner, aktuarie och kundombudsman

Charlotta Löfstrand Hjelm

internrevisor

My Schnitzer

compliance

Björn Wallström

riskcontroller

Anna Flodström Wettebrandt

aktuarie

Lennart Vänerö

kundombudsman

Gemensam kundombudsman för tre länsförsäkringsbolag

Sen 2014 har vi genom Samarbete i Väst en gemensam kundombudsman för Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän, Länsförsäkringar Halland och Länsförsäkringar Älvsborg.

Kundombudsmannen är underställd styrelsen och arbetar oberoende i förhållande till vår organisation. Syftet med kundombudsmannen är att ge våra kunder möjlighet till snabb och kostnadsfri prövning av bolagets beslut.

Ärenden som kundombudsmannen prövar kan gälla villkorsfrågor, till exempel innehåll i försäkringsavtal eller oklarheter vid försäkringens tecknande. Frågorna kan gälla både privat försäkring och företagsförsäkring där bolaget är koncessionsinnehavare.

Även andra försäkringsfrågor av mer principiell karaktär kan prövas. Däremot prövar kundombudsmannen inga ansvars- eller vållande-frågor.

2017 prövade kundombudsmannen 47 ärenden för bolaget.

Fullmäktige

Från och med 2017 utgörs fullmäktige av 73 fullmäktigeledamöter.

Göteborgs kommun	Lysekils kommun	Tjörns kommun
Mandatperiod 2015-2017	Mandatperiod 2017-2019	Mandatperiod 2015-2017
Bertil Andersson	Leif G Andersson	Agneta Börjesson
Anette Asklin	Benny Karlsson	Margareta Hagberg
Helén Eriksson-Elf	Marianne Siverhav	Mattias Jönegren
Sven-Inge Gustavsson	Munkedals kommun	Uddevalla kommun
Claes-Göran Hindström	Mandatperiod 2016-2018	Mandatperiod 2015-2017
Mattias Olsson	Gunnel Fritzon	Birgitta Andersson
Carl-Adam Sedin	Claes-Anders Johansson	Magnus Gregart
Susanna Löving Sjöberg	Kent Wilhelmsson	Thore Gunnarsson
Mandatperiod 2016-2018	Mölnåls kommun	Pelle Haglund
Ingemar Björholt	Mandatperiod 2017-2019	Thomas Hemberg
Hakime Hassan	Gunilla Bökmark	Lena Lilja
Klas Hellgren	Per-Anders Jimar	Mandatperiod 2017-2019
Peter Krantz	Orust kommun	Ylva Dahl
Carolina Larsson	Mandatperiod 2017-2019	Öckerö kommun
Miriam Ljungholm	Gun-Britt Svensson	Mandatperiod 2017-2019
Karl Malmström	Partille kommun	Pär Simonsson
Birgitta Olausson	Mandatperiod 2015-2017	
Carlos Rebelo Da Silva	Annika Guldhed	Representanter i Länsförsäkringar Liv
Houda Zoubi	Folke Nordqvist	Försäkringsaktiebolags (publ)
Mandatperiod 2017-2019	Henrik Rogenfelt	Försäkringstagarförening
Bengt Andersson	Dennis Staaf	Lena Lilja, Uddevalla
Lars Berg	Sotenäs kommun	Elisabeth Lindén, Härryda
Malin Lilton	Mandatperiod 2017-2019	
Malin Lundgren	Ida Aronsson Hammar	
Anna Rogbrant	Måns Ingemarsson	
Shahab Sarmadi	Stenungsunds kommun	
Lars Swahn	Mandatperiod 2016-2018	
Toomas Tartu	Martin Bergman	
Sara Wallin	Susanna Frennemo	
Härryda kommun	Hans Johansson	
Mandatperiod 2016-2018	Eva Lind Johansson	
Monica Crusner	Strömstad kommun	
Elisabeth Lindén	Mandatperiod 2015-2017	
Lilian Samuelsson	Curt Carlsson	
Håkan Wallin	Therese Grah	
Kungälv kommun	Tina Tillery	
Mandatperiod 2015-2017	Tanums kommun	
Margareta Alexandersson	Mandatperiod 2016-2018	
Ingger Andersson Thelin	Maria Andersson	
Henny Lundberg	Kjell Olsson	
Åsa Pehrsson	Lennart Olsson	
Niclas Tonsjö		
Mandatperiod 2017-2019		
Lizette Engström		

